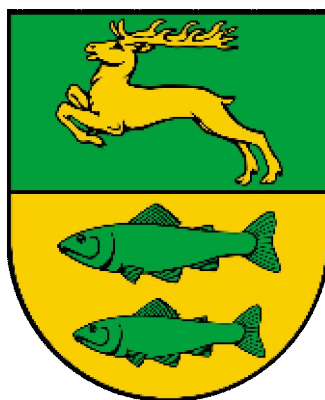

*Załącznik do Uchwały Nr
Rady Gminy Malechowo
z dnia*

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY MALECHOWO
NA LATA 2021-2026**

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
1. PODSTAWY PRAWNE.....	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII.....	17
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	20
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	20
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	20
3. DEMOGRAFIA	22
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	23
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	23
6. GOSPODARKA	24
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	25
8. EDUKACJA I KULTURA	26
9. OCHRONA ZDROWIA.....	29
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	33
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	36
12. POMOC SPOŁECZNA.....	37
13. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE	48
14. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW I DIALOG SPOŁECZNY	49
15. BEZROBOCIE	51
16. BEZDOMNOŚĆ	55
17. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	55
18. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI	61
19. SYTUACJA DZIECKA.....	65
20. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	69
21. ANALIZA SWOT	74
III. PROGRAMOWANIE	84
1. MISJA	84
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	85
3. PROGNOZA ZMIAN	101
4. RAMY FINANSOWE.....	104
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA	105
6. PROGRAMY I PROJEKTY	105
UWAGI KOŃCOWE	109

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Malechowo został przygotowany na lata 2021-2026. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, która zawiera informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii oraz ocenę stopnia wdrożenia poprzednio realizowanej strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, oraz **programową**, która zawiera założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń oraz określony został czas realizacji wyznaczonych działań. Ponadto przedstawione zostały wskaźniki realizacji działań, ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu i prowadzenia monitoringu jego realizacji.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli losowo wybrani mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 39 anonimowo wypełnionych arkuszy. Wśród ankietowanych było 77% kobiet i 23% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (26%), 46-55 lat (23%) i 26-35 lat (21%). Znacznie mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 56-65 lat (15%), 20-25 lat (10%) oraz osoby w wieku powyżej 65 lat (5%). Wśród respondentów ankiety nie znaleźli się uczestnicy poniżej 20 roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 51% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (33%) i zasadniczym zawodowym (8%). Niewielka grupa ankietowanych nie podała informacji o posiadanym wykształceniu.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 74% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Malechowo od urodzenia, 13% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 20 do 52 lat, taka sama grupa od 6 do 14 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
39	kobiety (77%)	36-45 lat (26%)	od urodzenia (74%)	wyższe (51%)
		46-55 lat (23%)		średnie (33%)
		26-35 lat (21%)	od 20 do 52 lat (13%)	zasadnicze zawodowe (8%)
	mężczyźni (23%)	56-65 lat (15%)	od 6 do 14 lat (13%)	brak deklaracji (8%)
		20-25 lat (10%)		
		Powyżej 65 lat (5%)		

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 36 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 78% kobiet i 22% mężczyzn. Najliczniej wśród respondentów reprezentowana była grupa osób w wieku 36-45 lat (28%).

Kolejną liczną grupę stanowiły osoby w wieku 46-55 lat (25%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 20-25 lat, 26-35 i 56-65 lat (po 14%). Respondentów w wieku powyżej 65 lat było 5%, a osoby poniżej 20 roku życia nie wzięły udziału w tym badaniu. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
36	kobiety (78%)	36-45 lat (28%)	od urodzenia (75%)	średnie (42%)
	mężczyźni (22%)	20-25 lat (14%)	Od 20 do 52 lat (17%)	wyższe (39%)
		26-35 lat (14%)	od 6 do 14 lat (8%)	zasadnicze zawodowe (8%)
		56-65 lat (14%)		brak deklaracji

		Powyżej 65 lat (5%)		(11%)
--	--	------------------------	--	-------

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 4 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy Malechowo.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.). W ramach zadań własnych gmina opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133);

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2020 r. poz. 326 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.).

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Malechowo jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”
- 2) „Młodzież w drodze”
- 3) „Europejska agenda cyfrowa”
- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”

7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. O ile w poprzednich latach zasadniczym celem KPR było przedstawienie działań wspierających unijną strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia, określoną w dziesięcioletniej strategii „Europa 2020”, konkretyzowaną dodatkowo w wytycznych formułowanych przez Komisję i Radę Europejską na początku każdego rocznego cyklu nadzoru, o tyle w bieżącym cyklu sytuacja była odmienna. Po pierwsze, już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r.

Po drugie, w trakcie prac nad KPR doszło do wybuchu pandemii COVID-19, której skutki społeczne i gospodarcze oraz reakcja na nie ze strony polityki państwa musiały znaleźć odzwierciedlenie w przygotowywanym dokumencie. W rezultacie na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykryzysową”. W KPR znalazła się też bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Dotychczas wieloletnie ramy finansowe (WRF) przyjmowano pięciokrotnie. Na mocy Traktatu z Lizbony WRF zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową. W rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram

finansowych określono w szczególności pułapy wydatków w obszernych kategoriach wydatków zwanych działami.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021–2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19, 27 maja 2020 r. zaproponowała **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. To inicjatywa KE nazywana w skrócie REACT-EU.

Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego jest opracowaniem wyznaczającym kierunki, ale też kreślącym przestrzeń do działania. Jest dokumentem samorządu województwa, jednakże podmiotem programowania strategicznego jest regionalna wspólnota samorządowa, którą tworzą wszyscy mieszkańcy województwa. Ich aktywny udział w realizacji Strategii opiera się na wypracowanych mechanizmach współpracy, zaangażowaniu i poczuciu współodpowiedzialności za region. Dokument został stworzony z myślą o wszystkich mieszkańcach Pomorza Zachodniego, niezależnie od miejsca zamieszkania w regionie, wieku, wybranej ścieżki rozwoju czy form aktywności, w których się realizują. W ramach strategii sformułowano misję województwa zachodniopomorskiego: **„Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców”** oraz 4 cele strategiczne, z których wyprowadzono 14 celów kierunkowych. Cele zidentyfikowane

w SRWZ są nadrzędnym aktem wyboru – spośród szerokiego katalogu celów rozwojowych dedykowanych poszczególnym obszarom aktywności samorządu województwa.

I CEL STRATEGICZNY – OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ.

Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności – otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości.

1.1 Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny.

1.2 Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu.

1.3 Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego.

II CEL STRATEGICZNY – DYNAMICZNA GOSPODARKA.

Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie konkurencyjności regionu.

2.1 Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje.

2.2 Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu.

2.3 Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu.

III CEL STRATEGICZNY – SPRAWNY SAMORZĄD.

Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych

3.1 Rozwój głównych ośrodków miejskich.

3.2 Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych.

3.3 Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury.

3.4 Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych.

3.5 Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem.

IV CEL STRATEGICZNY – PARTNERSKI REGION.

Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych.

4.1 Wzmocnienie pozycji regionu w Basenie Morza Bałtyckiego.

4.2 Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską.

4.3 Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 realizuje cele unijnej strategii, dążąc do zwiększenia konkurencyjności regionu, zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Działania w zakresie osiągnięcia celów rozwojowych województwa wpływają na rozwój regionalnego potencjału w zakresie zasobów ludzkich i w ramach realizacji projektów infrastrukturalnych. Regionalny Program Operacyjny osiąga rezultaty wskazane w Umowie Partnerstwa poprzez koncentrację tematyczną i terytorialną wsparcia na przedsięwzięciach odnoszących się do następujących osi priorytetowych:

- I Gospodarka, innowacje, nowoczesne technologie.
- II Gospodarka niskoemisyjna.
- III Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu.
- IV Naturalne otoczenie człowieka.
- V Zrównoważony transport.
- VI Rynek pracy.
- VII Włączenie społeczne.
- VIII Edukacja.
- IX Infrastruktura publiczna.
- X Pomoc techniczna.

Spośród ww. osi priorytetowych zakresu polityki społecznej dotyczą następujące: oś VI (rynek pracy), oś VII (włączenie społeczne), oś VIII (edukacja).

Oś priorytetowa VI – Rynek pracy

Priorytet inwestycyjny 8v: Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian.

Priorytet inwestycyjny 8iii: Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Priorytet inwestycyjny 8i: Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukującym pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także podejmowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników.

Priorytet inwestycyjny 8iv: Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę.

Priorytet inwestycyjny 8vi: Aktywne i zdrowe starzenie się.

Oś priorytetowa VII – Włączenie społeczne

Priorytet inwestycyjny 9i: Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie.

Priorytet inwestycyjny 9v: Wspieranie przedsiębiorczości społecznej integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.

Priorytet inwestycyjny 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Oś priorytetowa VIII – Edukacja

Priorytet inwestycyjny 10i: Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia, umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.

Priorytet inwestycyjny 10iv: Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu, realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.

Priorytet inwestycyjny 10iii: Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.

Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2015 (od roku 2016 zaktualizowano cele Strategii Wojewódzkiej – cele strategiczne 5 i 6 przejęły rolę priorytetów polityki społecznej w regionie do roku 2020)

Celem strategii w zakresie polityki społecznej jest zaplanowanie i osiąganie w praktyce wyznaczonych założeń rozwiązywania ważnych problemów społecznych

w regionie. Zadania z zakresu polityki społecznej i pomocy społecznej realizowane przez Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego zostały określone w Strategii Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 r. W dokumencie zdefiniowano sześć celów strategicznych, z których cel strategiczny 5 i 6 oraz wskazane cele kierunkowe przejęły rolę priorytetów polityki społecznej.

Cel strategiczny 5. Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności.

Cele kierunkowe:

- 1.1 Rozwój infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich.
- 1.2 Kształtowanie postaw przedsiębiorczych, innowacyjnych i proekologicznych.
- 1.3 Budowanie społeczeństwa uczącego się.
- 1.4 Wzmacnianie środowiskowej roli systemu edukacyjnego i europejskiej współpracy w edukacji.
- 1.5 Budowanie społeczeństwa informacyjnego.
- 1.6 Poprawa przestrzennej i zawodowej struktury rynku pracy, wzrost mobilności zawodowej ludności.
- 1.7 Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości programów edukacyjnych.
- 1.8 Współpraca międzynarodowa, transgraniczna i regionalna.

Cel strategiczny 6. Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu.

Cele kierunkowe:

- 1.1 Wzmacnianie tożsamości społeczności lokalnych.
- 1.2 Wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego.
- 1.3 Wzmacnianie więzi i warunków funkcjonowania rodziny.
- 1.4 Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ludności.
- 1.5 Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym.
- 1.6 Rozwój sportu i rekreacji, promocja zdrowego stylu życia.
- 1.7 Stworzenie spójnego systemu realizacji zadań ochrony zdrowia i bezpieczeństwa zdrowotnego.
- 1.8 Wspieranie działań aktywizujących rynek pracy.

Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014-2020 – Region dla Rodziny

W dokumencie sformułowano następujące cele i zadania:

Cel I: Wspieranie i promowanie rozwiązań sprzyjających realizowaniu funkcji rodziny

Zadania:

- I. Powołanie w regionie sieci Ośrodków Wspierania Rodziny.
- II. Organizacja kampanii społecznych na rzecz Rodziny (w tym – „kulturalne karty rodzinne”).
- III. Organizacja szkoleń dla kadry służb społecznych pracujących z Rodziną.
- IV. Wspieranie lokalnych inicjatyw oddolnych na rzecz Rodziny.

Cel II: Wspieranie inicjatyw na rzecz samodzielności społeczno-ekonomicznej rodziny

Zadania:

- I. Wdrożenie w OWR programu edukacji ekonomicznej „Wybierz Przyszłość”.
- II. Upowszechnienie ekonomii społecznej wśród rodzin – klientów OPS.

Cel III: Wspieranie działań w systemie pieczy zastępczej

Zadania:

- I. Organizacja kampanii społecznych o zasięgu regionalnym – na rzecz rodzinnych form opieki zastępczej.
- II. Powołanie i wsparcie działalności Regionalnego Forum Koordynacji Pieczy Zastępczej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sławieńskim na lata 2016-2023

Podczas spotkań podzespołów roboczych do spraw opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie sławieńskim wypracowano następującą misję, która obrazuje pożądaną do osiągnięcia efekt realizacji ustaleń zawartych w strategii: Misją działań na terenie powiatu sławieńskiego jest dążenie do zintegrowanego, solidnego i efektywnie działającego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych występujących wśród mieszkańców powiatu.

Realizując misję chcemy aby powiat sławieński był:

- atrakcyjny turystycznie, aby był regionem do którego chce się wracać,
- przyjazny rodzinom: bezpieczny, czysty z rozwiniętym systemem edukacji, z bogatą ofertą dla dzieci, z prężnie działającą gospodarką lokalną dającą pracę,
- otwarty i proinwestycyjny,
- powiatem zrównoważonego rozwoju, otwartym na świat, ambitnym oraz wyzwającym potencjał tkwiący w jego mieszkańcach,

- powiatem, w którym poziom życia mieszkańców zmienia się, zmierzając ku standardom Unii Europejskiej.

Formułując misję powiatu sławieńskiego określono jednocześnie pożądany stan systemu pomocy społecznej powiatu w momencie wyznaczonym horyzontem obowiązywania strategii. Zarysowany stan docelowy przekłada się na wyznaczone do realizacji cele i określone działania.

Strategia Rozwoju Gminy Malechowo na lata 2016-2022

Strategia rozwoju gminy Malechowo została przygotowana w oparciu o zebrane, aktualne dane i materiały, opinie i uwagi społeczności lokalnej, jak również w oparciu o dotychczasowe doświadczenia związane z wyznaczaniem celów strategicznych w ramach poprzednich strategii. Stanowi ona realizację określonej idei - docelowej wizji gminy Malechowo, jako zapewniającej wysoki standard życia mieszkańców, bezpiecznej i konkurencyjnej pod względem rozwoju zawodowego, społecznego, kulturalnego, a także wykorzystującej posiadany potencjał i zasoby w sposób zrównoważony i efektywny.

Misja przyjęta w ramach strategii rozwoju gminy na lata 2016-2022 zyskała brzmienie: Gmina Malechowo gminą atrakcyjną dla mieszkańców, inwestorów i gości, przyjazną i bezpieczną, mądrze wykorzystującą swoje zasoby i stale rozwijającą swój potencjał. W powyższej misji zawierają się trzy główne kierunki i priorytetowe obszary działania, zdefiniowane jako trzy cele strategiczne. W ramach konsultacji z mieszkańcami wyznaczone zostały również cele operacyjne, stanowiące uszczegółowienie i wyznaczające granice przedmiotowe dla przedsięwzięć zaplanowanych w ramach każdego celu.

Cel strategiczny 1. Poprawa atrakcyjności obszaru gminy do 2022 r.

Cele operacyjne:

1.1 Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury publicznej (komunikacyjnej, użytkowej, kulturalnej, społecznej, rekreacyjnej i turystycznej) do 2022 r.

1.2 Ochrona lokalnych zasobów przyrodniczych i środowiska naturalnego do 2022 r.

Cel strategiczny 2. Rozwój przedsiębiorczości na obszarze gminy do 2022 r.

Cele operacyjne:

2.1 Wsparcie działalności lokalnych firm i tworzenie warunków sprzyjających tworzeniu nowych podmiotów gospodarczych i miejsc pracy dla mieszkańców do 2022 r.

2.2 Aktywizacja zawodowa mieszkańców gminy do 2022 r.

Cel strategiczny 3. Aktywizacja mieszkańców obszaru do 2022 r.

Cele operacyjne:

3.1 Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w rozwój gminy do 2022 r.

3.2 Podniesienie wiedzy i kompetencji mieszkańców do 2022 r.

3.3. Poprawa integracji mieszkańców gminy oraz rozwój oferty spędzania czasu wolnego do 2022 r.

Przyjęte w strategii cele są zgodne z celami wskazanymi w dokumentach planistycznych wyższego rzędu.

3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Ocena wdrożenia poprzednio realizowanej strategii stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej gminy na następne lata. W jej ramach zostały wskazane m.in. trudności we wdrażaniu strategii oraz osiągnięcia w jej realizacji.

1. Trudności we wdrażaniu strategii

- brak kadry zajmującej się podejmowaniem współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi
 - na rzecz osób niepełnosprawnych
 - na rzecz osób bezdomnych
 - w celu aktywizacji osób bezrobotnych
- brak środków finansowych na tworzenie mieszkań socjalnych
- nierozwinięta sieć komunikacyjna.

2. Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii:

- zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
- poszerzenie wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich
- rozszerzenie infrastruktury rekreacyjnej
- zwiększenie dostępności wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, prawnego, socjalnego
- rozwój placówek wsparcia dziennego i podejmowanie wielu działań w zakresie pomocy rodzinie
- rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania wolnego czasu przez osoby starsze

- prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny
- zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich
- zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym
- zabezpieczenie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

3. Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania strategii:

- budowa żłobka
- powiększenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych
- budowa Dziennego Domu Seniora.

4. Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- budowa żłobka
- tworzenie mieszkań socjalnych
- tworzenie miejsc pracy
- rozszerzenie współpracy z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi w celu dalszej aktywizacji mieszkańców
- pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.

5. Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane:

- Projekt „Dla dobra dzieci” – rozwój 13 placówek wsparcia dziennego w gminie Malechowo; cel: wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży, beneficjenci: rodziny z terenu gminy;
- Projekt „Rozwijamy kompetencje kluczowe uczniów szkół z Gminie Malechowo”
- Projekt „Radosny świat przedszkolaka w Gminie Malechowo”;
- Projekt „Przedszkolaki daleko od centrum – upowszechnianie edukacji przedszkolnej w Gminie Malechowo”;
- Projekt „Malechowskie centra aktywności osób starszych” – skierowany do osób starszych;

- utworzenie Klubów Seniora; cel: zatrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym, beneficjenci: osoby starsze.

6. Ogólna ocena realizacji założeń strategii

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniej strategii, uwzględniając osiągnięcia, ograniczenia, zachodzące lokalnie zmiany w zakresie problemów społecznych, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, zaproponował ogólną ocenę realizacji strategii na poziomie 4, co oznacza, że zrealizowano większość założeń programowych.

Działania ocenione najwyżej

Działania związane z pomocą rodzinie za sprawą rozwoju sieci placówek wsparcia dziennego.

Działania ocenione najniżej

Działania związane z ograniczaniem bezrobocia.

7. Krótkie uzasadnienie przyjętej oceny

Na przestrzeni lat, w trakcie których realizowano strategię rozwiązywania problemów społecznych, zrealizowano większość przyjętych założeń. Przez cały ten okres sukcesywnie realizowano działania mające na celu zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej, zintensyfikowano pracę socjalną z osobami bezrobotnymi – również w oparciu o kontrakty socjalne. Zrealizowano inwestycje dotyczące infrastruktury gminnej mające na celu poprawę bezpieczeństwa drogowego, zapewniono dzieciom i młodzieży alternatywne formy spędzania czasu wolnego za pośrednictwem placówek wsparcia dziennego, zrealizowano wiele programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych. Wywiązano się z wielu zadań wynikających z założeń i zrealizowano liczne projekty mające na celu polepszenie życia mieszkańców, jednakże pozostało kilka założeń, które nie zostały zrealizowane ze względu na wymagany większy nakład finansowy i kadrowy.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Malechowo to gmina wiejska położona w północno-wschodnim rejonie województwa zachodniopomorskiego, w obrębie południowo-zachodniej części powiatu sławieńskiego. Zajmuje powierzchnię 226,5 km², jest najmniejszą obszarowo gminą powiatu; stanowi 21,7% jego powierzchni oraz 1% powierzchni województwa. Od północy gmina Malechowo graniczy z gminą Darłowo, od północnego zachodu z gminą Sianów, od północnego wschodu z gminą Sławno, a od południa z gminą Polanów.

W granicach gminy położonych jest 45 miejscowości zgrupowanych w 27 sołectw. Strukturę administracyjną stanowi wieś gminna Malechowo oraz sołectwa: Bartolino, Białęcino, Borkowo, Darskowo, Drzeńsko, Gorzyca, Grabowo, Karwice, Kosierzewo, Kusice, Laski, Lejkowo, Malechówko, Niemica, Ostrowiec, Paprotki, Paproty, Pękanino, Podgórki, Przystawy, Sęczkowo, Sulechowo, Sulechówko, Świącianowo, Zielenica, Żegocino. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest Ostrowiec (731 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Paprotki (38 osób).

Północna część gminy Malechowo rozciąga się na Równinie Słupskiej, a południowa na obszarze wzgórz morenowych Wyżyny Polanowskiej. Gmina położona jest przy drodze krajowej nr 6 łączącej Gdańsk ze Szczecinem, niespełna 20 km od Koszalina.

Na terenie gminy działa 14 organizacji pozarządowych, które zajmują się m.in. promowaniem tradycji regionu, krzewieniem kultury i sportu, integracją środowisk lokalnych.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Malechowo pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić ją bardziej przyjazną dla mieszkańców.

Wskazując atuty gminy, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali położenie geograficzne - kilkanaście kilometrów od wybrzeża oraz walory przyrodnicze: czyste środowisko naturalne, obszary leśne i zróżnicowany krajobraz, niski poziom urbanizacji, co stanowi podstawę rozwijania turystyki i agroturystyki. Duże znaczenie

badani przywiązywali także do możliwości rozwoju małych miejscowości, coraz lepszej infrastruktury, dobrej oferty edukacyjnej w ramach sieci placówek oświatowych i wychowawczych, dostępności obiektów kulturalnych i ochrony zdrowia oraz bazy sportowo-rekreacyjnej. Wśród atutów wymieniono też poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Nie zapomniano o życzliwych i pomocnych pracownikach gminnych instytucji oraz odpowiednio zorganizowanej pomocy społecznej.

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat słabych stron gminy rzutujących na jakość życia i możliwości rozwoju regionu najczęściej pojawiał się problem niewystarczającego, w stosunku do potrzeb, budżetu gminy, zlecanie zadań bez zabezpieczenia finansowego, brak inwestorów i miejsc pracy, słabe wykorzystanie środków unijnych. Za równie dotkliwy problem ankietowani uznali komunikację publiczną, a raczej jej brak, niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturę (zły stan dróg, niedostatecznie rozbudowana sieć kanalizacyjna, brak mieszkań komunalnych i żłobka). Zdaniem respondentów, w gminie jest za dużo sołectw. Ankietowani wspomnieli także o zmniejszającej się liczbie mieszkańców gminy, i emigracji ekonomicznej oraz związanych z tym konsekwencjach społecznych i demograficznych. Zdaniem niektórych respondentów gmina nie jest promowana w wystarczającym stopniu.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano: rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych i sportowych (wytyczanie ścieżek rowerowych), dbałość o środowisko i estetykę przestrzeni publicznej, renowację zabytkowych parków, inwestowanie w odnawialne źródła energii. Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę gminną – mieszkania, żłobek, komunikacja, chodniki, oświetlenie ulic, tworzenie świetlic i klubów dla dzieci, młodzieży oraz placówek przeznaczonych dla seniorów (w tym Uniwersytet Trzeciego Wieku) i osób niepełnosprawnych. Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli też zintensyfikowanie wsparcia dla przedsiębiorców, by umożliwić tworzenie nowych miejsc pracy oraz zapewnienie dostępu do szerokopasmowego Internetu. Pojawił się również postulat nawiązania współpracy z sąsiadami z Niemiec oraz stworzenia forum wymiany doświadczeń i lokalnego „inkubatora pomysłów”.

3. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. gmina Malechowo liczyła 6 299 osób, wśród których było 3 178 kobiet, które stanowiły 50,4% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła 29 osób na km². Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2017-2019 ogólna liczba mieszkańców gminy spadała. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w 2019 roku spadła zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba dorosłych i najstarszych mieszkańców gminy.

Przyrost naturalny w latach 2018 i 2019 był ujemny, tylko w 2017 roku liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wówczas wyrażony liczbą dodatnią. Saldo migracji ludności gminy w całym analizowanym okresie było ujemne; znacznie większa była liczba osób wymeldowanych poza gminę niż tych, które w niej zameldowano. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 293	1 322	1 287
liczba osób w wieku produkcyjnym	4 117	4 027	3 933
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 091	1 052	1 071
ogółem	6 501	6 401	6 299

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń żywych	58	68	68
liczba zgonów	55	73	70
przyrost naturalny	3	-5	-2

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba zameldowanych osób spoza gminy	69	57	64
w tym z zagranicy	3	3	3
liczba osób wymeldowanych poza gminę	100	100	130
w tym za granicę	0	6	4
saldo migracji ogółem	-31	-43	-66

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Dostrzegane zmiany demograficzne, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska starzenia się społeczeństwa, wymagają kompleksowego podejścia do sytuacji poszczególnych grup mieszkańców, poznania ich potrzeb i oczekiwań, co umożliwi wypracowanie odpowiednich rozwiązań sprzyjających zarówno rozwojowi społecznemu, jak i gospodarczemu gminy.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom infrastruktury w gminie Malechowo jest zróżnicowany (stosunkowo dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa i kanalizacyjna, mniej rozwinięta jest sieć gazowa), wymaga zatem dalszego rozwoju oraz nakładów inwestycyjnych. Wpływ na taki stan rzeczy ma rozproszony charakter zabudowy miejscowości wiejskich, co generuje wyższe koszty budowy. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	112,50
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	6 011
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	39,38
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	3 284
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	8
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	3 079
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	b.d.
^{w tym} długość dróg gminnych (w km)	14 904

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Malechowo posiada zróżnicowaną sieć dróg komunikacji kołowej, odpowiadającej strukturze zagospodarowania przestrzennego wewnątrz gminy i jej powiązaniom zewnętrznym. Przez północną część obszaru gminy przebiega korytarz transportowy o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. W jego skład wchodzi droga krajowa nr 6 (E 28) Szczecin – Gdańsk, która obsługuje ruch z północy Polski i Europy Zachodniej, przenosząc ruch tranzytowy z Niemiec

do Trójmiasta i dalej na Mazury i do Kaliningradu. Droga ta łączy wieś Malechowo ze Sławnem - stolicą powiatu – (14 km) i przez Sianów (19 km) z Koszalinem (29 km). Przez miejscowość Ostrowiec prowadzi droga wojewódzka nr 207 do Sławna (10 km) i Polanowa (20 km).

Przez teren gminy przebiega magistrala kolejowa Gdańsk – Stargard, która zapewnia połączenia ze Szczecinem i Gdańskiem, a także Olsztynem i Białymstokiem oraz, pośrednio, z Warszawą i Krakowem. Linia jest jednotorowa, zelektryfikowana, odbywa się na niej ruch pasażerski i towarowy, kursują pociągi ekspresowe oraz przemieszczane są transporty wojskowe. Stacja kolejowa w gminie znajduje się w miejscowości Karwice.

Jeśli chodzi o komunikację i połączenia między poszczególnymi miejscowościami gminy, to jest ona daleko niewystarczająca, na co zwracali uwagę respondenci wypowiadający się w badaniu ankietowym. Brak transportu publicznego wymieniali wśród słabych stron gminy i problemów rzutujących na jakość życia jej mieszkańców. Usługi komunikacyjne zapewniają na terenie gminy jedynie podmioty prywatne: Pol Trans Konikowo i DPP Darłowo.

6. GOSPODARKA

Malechowo to gmina o charakterze rolniczo-leśnym. Dominującym kierunkiem produkcji rolnej jest uprawa roślin (zboża, ziemniaki, rzepak). Stosunkowo słabo rozwinięta jest hodowla zwierząt, z wyjątkiem drobiu, oraz przetwórstwo rolne.

W gospodarce dominuje zatrudnienie w dziale rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo. Zauważalnym przejawem aktywności w tej dziedzinie są produkujące na rynek stawy rybne ze specjalnymi łowiskami. Znaczenie w strukturze gospodarczej gminy ma również działalność produkcyjna oraz zatrudnienie w sektorze budżetowym (administracja, szkolnictwo, ochrona zdrowia, opieka socjalna). Ośrodkami, w których koncentruje się aktywność gospodarcza są Malechowo, Ostrowiec i Niemice. Ze względu na atrakcyjne położenie geograficzne gmina rozwija także funkcje turystyczne, w tym agroturystykę, oraz handlowo-usługowe.

Użytki rolne zajmują 60% powierzchni gminy, zaś lasy stanowią ponad 31% jej terenu. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia gminy ogółem (w ha)	22 652
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	14 162

powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	7 139
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	379

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

W latach 2017-2019 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy ulegała wahaniom. Dane na temat działalności gospodarczej mieszkańców gminy Malechowo przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba podmiotów gospodarczych w ewidencji gminnej ogółem	499	490	508
sektor publiczny	16	15	15
sektor prywatny	483	475	493

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Na koniec 2019 r. w ewidencji gminnej było zarejestrowanych 508 podmiotów gospodarczych, w tym 493 w sektorze prywatnym. Według danych statystycznych GUS-u, przeważały podmioty działające w rolnictwie, handlu, gastronomii oraz usług rzemieślniczych.

W uzupełnieniu powyższych danych warto wymienić najważniejsze spośród inwestycji realizowanych w gminie w latach 2017-2019:

Tabela 9. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2017-2019

inwestycje w 2017 r.
• przebudowa drogi gminnej nr 165009Z Drzeńsko - Zalesie • przebudowa drogi wewnętrznej w Karwicach • przebudowa drogi wewnętrznej w Ostrowcu
inwestycje w 2018 r.
• przebudowa drogi publicznej na odcinku łączącym Malechowo i Paproty
inwestycje w 2019 r.
• budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Niemicy • przebudowa drogi gminnej nr 165005Z Niemica – Bartolino • dotacja celowa dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Malechowie na dofinansowanie realizacji zadania: Budowa Domu Wiejskiego w Ostrowcu

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

W 2019 r. na zasoby mieszkaniowe gminy Malechowo składały się 3 mieszkania komunalne i 12 lokali mieszkaniowych socjalnych. Na przestrzeni rozpatrywanego okresu liczby te nie ulegały zmianom. Łączna powierzchnia

mieszkań komunalnych wynosiła 183,46 m², zaś łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych – 537,49 m². Dane dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Malechowo w latach 2017-2019 zawiera poniższa tabela.

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkań komunalnych	3	3	3
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	183,46	183,46	183,46
przeciętna pow. użytkowa mieszkania komunalnego (w m ²)	61,1	61,1	61,1
liczba mieszkań socjalnych	12	12	12
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	537,49	537,49	537,49
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego (w m ²)	12	12	12
przeciętna pow. użytkowa mieszkania socjalnego (w m ²)	44,6	44,6	44,6

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W gminie Malechowo tej formy wsparcia udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a dane dotyczące liczby i wartości przyznanych dodatków mieszkaniowych prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 11. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	20	17	12
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	19/107	16/113	12/68
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	18 751,00	16 965,00	11 715,00

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

8. EDUKACJA I KULTURA

W gminie Malechowo w roku szkolnym 2019/2020 funkcjonowało 8 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 4 placówki wychowania przedszkolnego (2 przedszkola, 2 oddziały przedszkolne) i 4 szkoły podstawowe, częściowo zorganizowane w zespoły szkół lub szkolno-przedszkolne. Dane dotyczące przedszkoli i szkół działających w gminie oraz nauczycieli w nich zatrudnionych zawierają tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 12. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	4	179	12
w tym przedszkola	2	127	8
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	2	52	4

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Tabela 13. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	4	448	78

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Centrum życia kulturalnego gminy i jego istotnym animatorem jest Gminna Biblioteka Publiczna im. Emilii Gierczak w Malechowie. Działalność tej placówki datuje się od 1960 roku; z czasem powstały także 4 filie: w Lejkowie, Pękaninie, Niemicy i Ostrowcu. Podstawową funkcją placówek jest zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej poprzez zapewnienie dostępu do literatury i prasy. Biblioteki inicjują także liczne przedsięwzięcia służące promocji kultury, w różnorodnych jej przejawach, zachęcając tym samym społeczność lokalną do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym gminy. Działalność placówek adresowana jest do wszystkich grup wiekowych, a szeroka oferta umożliwia realizację indywidualnych zainteresowań oraz sprzyja aktywizacji i integracji mieszkańców. Biblioteki organizują między innymi spotkania z ciekawymi ludźmi, zajęcia wakacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe (Dzień Dziecka, Dzień Kobiet, Dzień Seniora, Mikołajki), przedstawienia teatralne czy prezentacje multimedialne, propagują wiedzę o historii i tradycjach regionu. Z bibliotekami aktywnie współpracują placówki oświatowe i instytucje funkcjonujące w gminie.

W Malechowie działa Orkiestra Dęta, w Niemicy Zespół Ludowy „Słoneczko”, a w Ostrowcu Zespół Ludowy „Ostrowianie”. Od lat odbywają się na terenie gminy cykliczne przeglądy zespołów ludowych cieszące się dużą popularnością wśród mieszkańców i specjalnie przybywających gości.

Warto w tym miejscu wspomnieć, iż na bazie przebudowywanego budynku byłego gimnazjum w Malechowie powstaje właśnie gminny dom kultury, który stanie

się wkrótce głównym ośrodkiem życia kulturalnego gminy; znajdzie się tam między innymi świetlica dla dzieci, siedziba orkiestry, sala klubu seniora.

Dane dotyczące istniejących w gminie Malechowo placówek kultury zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 14. Placówki kultury w gminie w 2019 r.

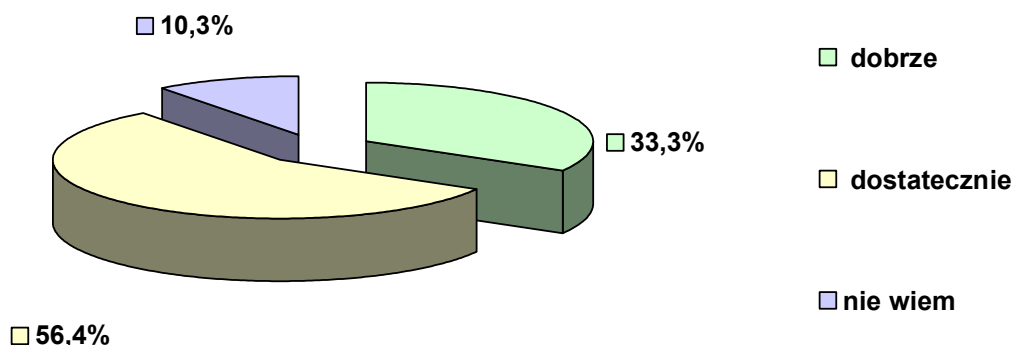
typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
biblioteki i filie	5	558	8
świetlice	17	225	15
kluby seniora	9	130	brak

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w gminie.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 33,3% ankietowanych jest ona dobra, a według 56,4% dostateczna. 10,3% respondentów nie przedstawiło opinii w tej sprawie. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty edukacyjnej.

Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

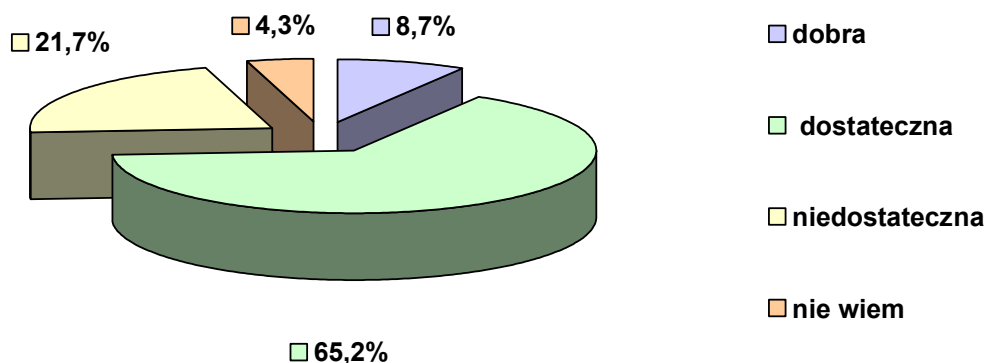
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w gminie, to większość (56,4%) respondentów stwierdziła, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Przeciwnego zdania było 15,3% badanych, a 28,3% ankietowanych nie wyraziło opinii w tej sprawie.

Brak żłobka jest problemem dla 61,6% respondentów. Odmienną opinię wyraziło 7,6% badanych. Stosunkowo wysoki odsetek (30,8%) ankietowanych nie potrafił jednak wypowiedzieć się w tej kwestii.

Większość (blisko 74%) respondentów pozytywnie oceniła obecną ofertę kulturalną w gminie. Przeciwnego zdania było jednak 21,7% uczestników badania. Rozkład odpowiedzi dotyczący atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Malechowo w 2019 r. funkcjonował 1 Zakład Opieki Zdrowotnej (z podziałem na 4 ośrodki zdrowia) oraz działała 1 apteka. Dane zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 15. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.

typ placówki	liczba	dane adresowe placówek
zakłady opieki zdrowotnej ogółem	1	SPZOZ Malechowo Malechowo 21, 76-142 Malechowo
w tym ośrodki zdrowia	3	1. Ośrodek Zdrowia w Kawnie, Kawno 4, 76-142 Malechowo 2. Ośrodek Zdrowia w Ostrowcu, Ostrowiec 16, 76-142 Malechowo 3. Ośrodek Zdrowia w Lejkowie, Lejkowo 12, 76-142 Malechowo
apteki i punkty apteczne	1	Apteka Panaceum B. Stachowicz, Malechowo 20 76-142 Malechowo

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Ośrodek zdrowia w Malechowie oferuje świadczenia wykonywane przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, stomatologa, neurologa, chirurga, pediatrę i ginekologa. Zapewnia się także zabiegi rehabilitacyjne oraz opiekę położnej i pielęgniarki środowiskowej. Mieszkańcy gminy mogą także korzystać z ośrodka zdrowia w Sławnie.

Według informacji zawartych w sprawozdaniu MZ – 11, w Poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej ZOZ w Malechowie w 2019 roku zadeklarowanych było 6 260 osób, w tym 769 w wieku 0-18 lat. 3 660 osób dorosłych i 261 dzieci i młodzieży wymagało systematycznej kontroli lekarskiej – opieki czynnej z powodu choroby przewlekłej, narażenia na działanie czynników szkodliwych lub stanu fizjologicznego. W 2019 roku w ZOZ w Malechowie zatrudnionych było 8 lekarzy, w tym 5 specjalistów oraz 7 pielęgniarek.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej działających na jej terenie. Poniżej zamieszczono tabele z informacjami o najczęściej występujących schorzeniach wśród osób korzystających z opieki medycznej w 2019 roku, zarówno jeśli chodzi o dzieci i młodzież, jak i dorosłych mieszkańców gminy Malechowo.

Tabela 16. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2019 r.

rodzaj schorzenia	liczba przypadków
nowotwory	10
niedokrwistość	6
choroby tarczycy	13
cukrzyca	1
niedożywienie	0
otyłość	7
upośledzenie umysłowe	4
padaczka	2
dziecięce porażenie mózgowe	1
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	41
choroba nadciśnieniowa	3
alergia – dychawica oskrzelowa	25
alergia pokarmowa	3
alergia skórna	0
zniekształcenie kręgosłupa	11
choroby układu moczowego	4
wady rozwojowe układu nerwowego	0
wady rozwojowe układu krążenia	2
wady rozwojowe narządów płciowych	1

wady rozwojowe – aberracje chromosomowe	1
zaburzenia rozwoju	2
trwałe uszkodzenia narządu ruchu	0
inne schorzenia wymagające opieki czynnej	209

Źródła danych: Sprawozdania MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej
– Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Malechowie

Wśród dzieci i młodzieży najwięcej było pacjentów z innymi niż wymienione w tabeli schorzeniami wymagającymi opieki czynnej. Ponadto, oprócz wyżej wspomnianych schorzeń, wśród pacjentów w wieku 0-18 lat najczęściej diagnozowano zaburzenia refrakcji i akomodacji oka, alergię – dychawicę oskrzelową, choroby tarczycy i zniekształcenie kręgosłupa.

Co się natomiast tyczy dorosłej populacji w gminie, to wśród tych pacjentów najczęściej diagnozowane były w 2019 r. choroby układu krążenia oraz choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej. Nieco rzadziej były to przewlekłe choroby układu trawiennego, a w następnej kolejności cukrzyca.

Tabela 17. Schorzenia pacjentów w wieku 19 i więcej lat korzystających z POZ w gminie w 2019 r.

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
gruźlica	6
nowotwory	316
choroby tarczycy	459
cukrzyca	467
niedożywienie	0
otyłość	276
niedokrwistość	95
choroby obwodowego układu nerwowego	275
choroby układu krążenia	2 506
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	320
przewlekłe choroby układu trawiennego	1 007
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	2 412

Źródła danych: Sprawozdania MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej
– SPZOZ w Malechowie

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

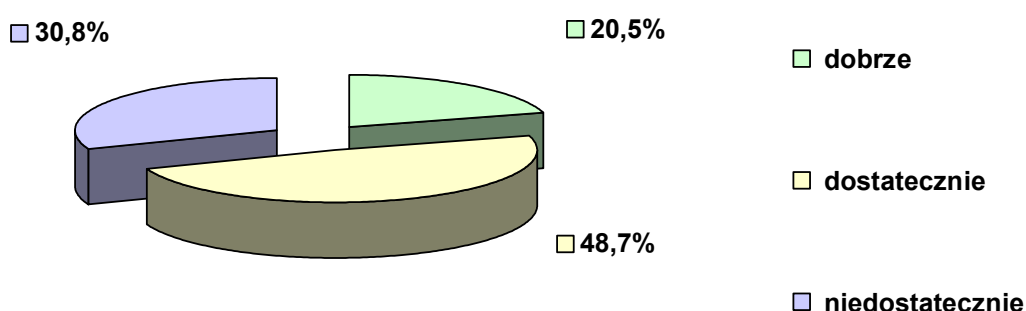
Tabela 18. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2019 r.

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego (dzieci do lat 3)	89
wizyty profilaktyczne położnych (pielęgniarek) u niemowląt do 6 tygodnia życia	67
porady patronażowe i badania bilansowe (lekarskie), w tym przesiewowe (dzieci do 1. roku życia)	41
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	112
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	98

Źródła danych: Sprawozdania MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej - SPZOZ w Malechowie

W 2019 r. w gminie Malechowo poradami profilaktycznymi zostało objętych 89 dzieci do lat 3. Pielęgniarki i położne zrealizowały 67 wizyt profilaktycznych u niemowląt do 6 tygodnia życia. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast 112 dzieci i młodzieży, w tym 98 osób zbadano zgodnie z przyjętym programem badań profilaktycznych.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdaniem 20,5% ankietowanych oferta w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców w gminie jest dobra, a kolejne 48,7% badanych przyznało, że jest dostateczna. Jednak według 30,8% respondentów jest ona niedostateczna.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Malechowo sprzyjają zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składają się 33 obiekty: 29 boisk i 4 sale gimnastyczne przy placówkach oświatowych.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się również działające na jej terenie kluby sportowe w liczbie 5, w tym 3 uczniowskie, placówki oświatowe oraz organizacje i stowarzyszenia. Koordynacją działań na rzecz rozwoju sportu i rekreacji w gminie, pozyskiwaniem środków zewnętrznych na potrzeby sportu zajmuje się Referat Oświaty, Kultury i Sportu przy Urzędzie Gminy. Efektem szerokiej współpracy różnych instytucji w tym zakresie są liczne imprezy sportowe: turnieje i zawody piłki nożnej, siatkowej, koszykowej, unihokeja, rajdy rowerowe, spływy kajakowe, które gromadzą wielu pasjonatów i amatorów sportowych zmagających się bez względu na wiek. Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie zawiera poniższa tabela.

Tabela 19. Sport i rekreacja w 2019 r. - wykaz adresowy obiektów rekreacyjno - sportowych

L.p.	sołectwo	boisko
1.	Bartolino	Działka nr 151/1
2.	Borkowo	Działka nr 113
3.	Darskowo	Działka nr 36
4.	Gorzyca	Działka nr 179/1
5.	Grabowo	Działka nr 176/1
6.	Karwice	Działka nr 310/7
7.	Kosierzewo	Działka nr 6/75
8.	Kusice	Działka nr 6/19
9.	Laski	Działka nr 36/23
10.	Lejkowo: Boisko sportowe SP Lejkowo (szkolne)	Działka nr 27/6, Lejkowo 11
11.	Malechowo: Boisko sportowe Boisko gminne Boisko polbruk	Działka nr 557/1 - szkolne Działka nr 557/2 – gminne Boisko (polbruk), Malechowo 65B
12.	Malechówko	Działka nr 94/1
13.	Niemica	Działka nr 234 (szkolne i sołeckie, 2 w 1)
14.	Ostrowiec: Boisko sportowe ZS Ostrowiec (szkolne) Boisko do siatkówki przy jeziorze	Działka nr 241/1 Ostrowiec 61 Działka nr
15.	Paproty	Działka nr 331/1
16.	Pękanino: boisko sportowe Boisko polbruk	Działka nr 41/4
17.	Podgórki	Działka nr 189/58
18.	Przystawy	Działka nr 180/2

19.	Sulechowo: Boisko sportowe Boisko przy świetlicy wiejskiej	Działka nr 84/4 Działka nr 274/2
20.	Sulechówko	Działka nr 1/38
21.	Święcianowo	Działka nr 236
22.	Zielenica: boisko sportowe KS Strong Zielenica Boisko wiejskie	Działka nr 66 Działka nr 65/3
23.	Żegocino	Działka nr 13/66

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Bardzo dogodne położenie gminy Malechowo przy drodze ze Szczecina do Gdańska, niedaleko od Koszalina oraz czyste, nieskażone powietrze sprawiają, iż każdego roku przybywają tu rzesze turystów. Ich uwagę zwraca zabytkowa XVIII/IX -wieczna zabudowa, którą charakteryzują domy kryte strzechą i często spotykane jeszcze domostwa o konstrukcji szachulcowej, stare kościoły z XVw. i zadbane przydrożne kapliczki. Niewątpliwą atrakcją gminy jest piękna pradolina rzeki Grabowej, urozmaicona zakolami, dopływami i obszarami źródliskowymi. Górna jej część przebiega przez zalesione tereny Wysoczyzny Polanowskiej i jest atrakcją dla wprawionych kajakarzy. W miejscowości Grabowo znajduje się przystań kajakowa i łowisko dla wędkarzy z małą infrastrukturą turystyczną. Wody rzeki cenione są przez wędkarzy i smakoszy ryb, gdyż występuje tu troć i pstrąg potokowy.

W okolicach wsi Ostrowiec znajduje się jezioro polodowcowe o powierzchni 47 ha. Jest to urokliwe miejsce z urządzoną bogatą infrastrukturą rekreacyjną.

Uwagę turysty zwraca również Elektrownia Wodna w Nowym Żytniku. W jej budynku natrafiamy na dwie stare turbiny z roku 1913. Wokół elektrowni znajdują się stawy, gdzie można zakupić lub złowić okazałego pstrąga.

Warto odwiedzić wieś Borkowo, na której obrzeżach znajduje się zabytek okresu neolitu - Grobowiec Megalityczny sprzed 5 tysięcy lat. Innym historycznym walorem gminy Malechowo jest położone w okolicy Ostrowca, na półwyspie Jeziora Ostrowieckiego, dawne miejsce warowne Słowian Pomorskich - obecnie Grodzisko.

W położonej wśród wzgórz morenowych wsi Podgórki znajduje się zabytkowa aleja kasztanowa oraz okazały budynek dawnego pałacyku z końca XIX wieku, otoczony zabytkowym parkiem z kilkusetletnimi dębami, lipami, klonami, czerwonymi bukami, daglezjami i świerkami syberyjskimi.

Piękny krajobraz, czyste środowisko, urozmaicona rzeźba terenu, bogata sieć ścieżek leśnych, duża ilość zabytkowych pałaców i parków zachęca do rowerowych i pieszych wędrówek. Doskonałą bazą noclegową w gminie Malechowo mogą stać

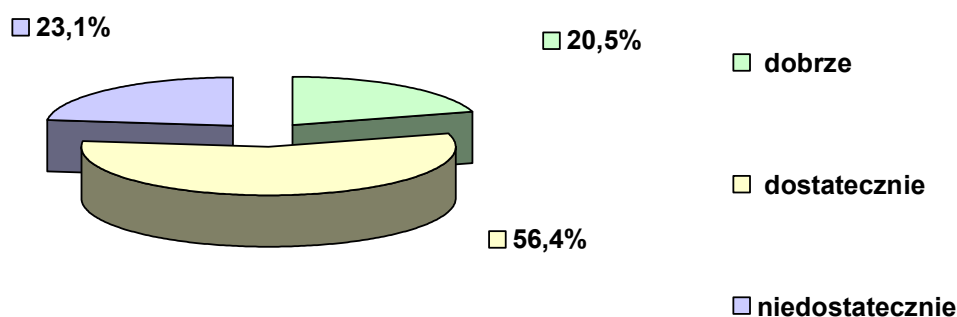
się kwatery agroturystyczne, które proponują całoroczną bogatą ofertę wypoczynku. Gmina Malechowo posiada również dobrze rozwiniętą bazę gastronomiczną, gdzie można znaleźć tradycyjne, regionalne potrawy.

W wielu miejscowościach gminy można spotkać ciekawe przykłady historii i kultury tego regionu, m.in.:

- kościół z XVI w. pod wezwaniem Matki Boskiej Gromnicznej w Malechowie
- gotycki kościół w Ostrowcu pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Św.
- kościół z XIV w. pod wezwaniem Św. Józefa w Karwicach
- kościół w Niemicy pod wezwaniem Wniebowzięcia Marii Panny
- zabytkowe cmentarze przy kościołach
- tradycyjne kapliczki przydrożne
- młyn wodny w Lejkówku
- parki dworskie i zespoły parkowo-pałacowe w: Ostrowcu, Sulechówku, Kosierzewie, Laskach, Karnicach.
- Fort Marian w Malechowie – Muzeum Pojazdów Historycznych z unikalnymi egzemplarzami pojazdów wojskowych, kolekcją motocykli, pozostałościami największego na świecie bunkra stalowego do testowania amunicji, i strzelnicą.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż docenione zostały podejmowane w gminie działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została wysoko oceniona przez mieszkańców, bowiem prawie 77% ankietowanych uznało ją za dobrą lub dostateczną. Jednak dla 23,1% respondentów jest ona niedostateczna.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Sławnie, w 2019 r. na terenie gminy Malechowo stwierdzono ogółem 68 przestępstw w następujących kategoriach

- przeciwko życiu i zdrowiu – 4
- przeciwko wolności – 2
- przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji – 19
- przeciwko mieniu – 19
- przeciwko rodzinie i opiece – 8
- przeciwko wiarygodności dokumentów – 1
- z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – 1.

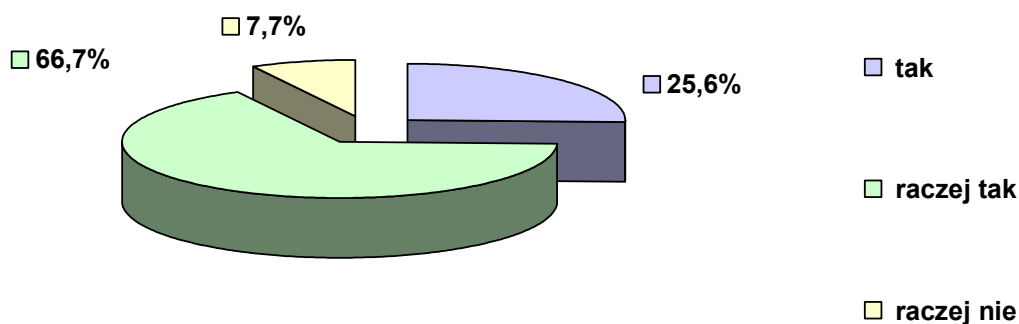
Przedział wiekowy osób podejrzanych to 20 – 70 lat, z czego najliczniejszą grupę stanowili podejrzani w wieku 20 – 30 lat (12 osób). Nie stwierdzono przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie.

Według danych II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wydawania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Koszalinie w 2019 r. prowadzono 5 nadzorów nad nieletnimi z terenu gminy Malechowo.

W tym samym okresie w III Zespole Kuratorskiej Służby Sądowej w sprawach karnych Sądu Rejonowego w Koszalinie w referacie dotyczącym gminy Malechowo znajdowało się pod dozorem kuratora 17 osób dorosłych w ramach prowadzonego postępowania wykonawczego.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Malechowo pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z wypowiedzi mieszkańców wynika, że zdecydowana większość (ponad 90% badanych) w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Przeciwną opinię wyraziło ponad 7% respondentów.

12. POMOC SPOŁECZNA

W zakres działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie wchodzi zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz inne zadania zlecone gminie i zadania własne gminy, tj. w szczególności w ramach ustaw o świadczeniach rodzinnych, świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ochronie zdrowia psychicznego, Karcie Dużej Rodziny, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy państwa w wychowaniu dzieci, pomocy osobom uprawnionym do alimentów czy prawo energetyczne.

Z końcem 2019 r. kadre Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 38 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 20. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	-
pracownicy socjalni	4	-
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	0	1
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	-
pozostali pracownicy	33	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2019 r. w gminie Malechowo wskaźnik ten był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 1575 mieszkańców.

Tabela 21. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			liczba osób	
			kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe		1	2
	średnie kierunkowe		–	2
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	2
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Z końcem 2019 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadała 1 osoba z kadry kierowniczej oraz 2 pracowników socjalnych. Dodatkowo osoba kierująca GOPS-em posiadała ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, natomiast I stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego posiadało 2 pracowników socjalnych.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2017-2019 w gminie Malechowo na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 22. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	3 001 456,09	2 818 276,66	2 828 950,83
w tym na świadczenia pomocy społecznej	212 087,93	204 422,01	185 612,84
w tym na świadczenia rodzinne	2 789 368,16	2 613 854,65	2 643 337,99
na zadania własne gminy	37 463,20	23 213,92	21 356,52
na zadania zlecone gminie	2 751 904,96	2 590 640,73	2 621 981,47

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w analizowanym okresie spadała – z 3 001 456,09 zł w 2017 r. do 2 828 950,83 zł w 2019 r.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej GOPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, placówkami ochrony zdrowia, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 23. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	400	347	339
liczba rodzin	240	196	187
liczba osób w rodzinach	879	761	706
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	13,51%	11,88%	11,20%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Liczba osób w rodzinach, które zostały objęte pomocą społeczną w gminie Malechowo w latach 2017-2019 systematycznie spadała. Analogicznie zmniejszał się również procentowy udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w tabeli poniżej informacje na temat struktury wiekowej mieszkańców gminy Malechowo, którym przyznano wsparcie w ramach pomocy społecznej w 2019 r.

Tabela 24. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach
0-16 lat	204
17-21 lat	39
22-30 lat	28
31-40 lat	90
41-50 lat	54
51-60 lat	44
61-70 lat	46
71 lat i więcej	23
razem	528

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Jeśli chodzi o powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Malechowo, szczegółowe dane liczbowe w tym zakresie dotyczące lat 2017-2019 przedstawia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 25. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	168	67	138	631	232	529
bezdomność	6	6	7	6	6	7
potrzeba ochrony macierzyństwa	40	20	48	274	116	293
bezrobocie	118	39	96	446	147	366
niepełnosprawność	68	45	171	211	148	642
długotrwała lub ciężka choroba	70	39	174	194	102	655
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	92	33	78	485	183	388
w tym rodziny niepełne	20	11	24	97	64	119
w tym rodziny wielodzietne	39	10	25	267	75	176
przemoc w rodzinie	0	1	9	0	6	17
alkoholizm	15	7	25	63	31	105
narkomania	0	1	0	0	1	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	0	2	3	0	9
zdarzenia losowe	6	0	1	18	0	2

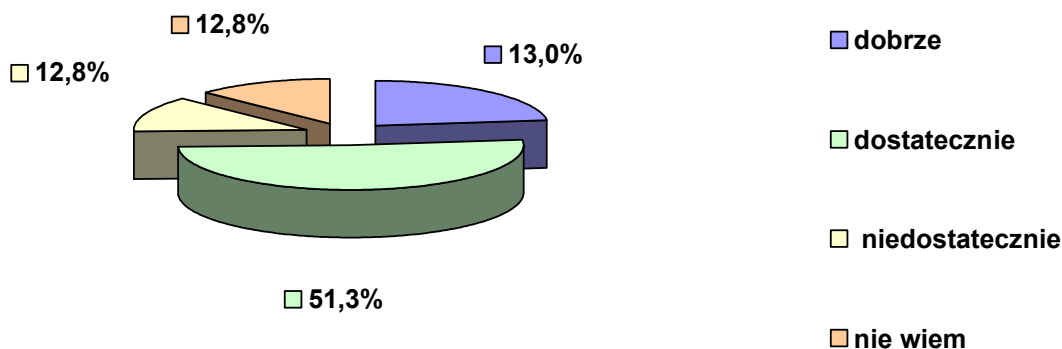
Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 były: ubóstwo oraz niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba. a także bezrobocie. We wszystkich przypadkach liczba rodzin objętych wsparciem ulegała wahaniom, jednak, o ile w odniesieniu do ubóstwa i bezrobocia zanotowano wyraźną tendencję spadkową, o tyle dane dotyczące niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby pokazują znaczny wzrost w 2019 roku.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię przeciwdziałania ubóstwu. Większość respondentów pozytywnie oceniła działania w tym zakresie prowadzone w gminie (64,3%). Odmienne

zdanie wyraziło blisko 13% badanych. Zdania w tej sprawie nie miało 12,8% ankietowanych. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ważną przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie była również bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego; tu także na przestrzeni rozpatrywanego okresu liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tych powodów ulegała wahaniom. Zauważalnym powodem przyznawania wsparcia była potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym przypadku w 2019 roku odnotowano wzrost liczby rodzin wymagających pomocy.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malechowie wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	162	138	142	162	138	142	534	498	524
rzeczowa	238	217	205	125	111	105	588	533	492
praca socjalna	X	X	X	324	269	257	1 191	1 013	936
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	6	6	7	6	6	7	6	6	7
usługi	14	11	12	14	11	12	22	16	14

opiekuńcze									
specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	1	1	1	1	1	4	4	4
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	5	5	5	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

W latach 2017-2019 na terenie gminy Malechowo najwięcej rodzin korzystało ze wsparcia w formie pracy socjalnej, przy czym ich liczba w tym okresie ulegała zmniejszeniu. W mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano pomoc pieniężną, głównie w postaci zasiłków, a w następnej kolejności pomoc rzeczową, która najczęściej świadczona jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku. We wszystkich przypadkach spadała liczba rodzin, którym przyznano pomoc. Znacznie mniejsze rozmiary miała pomoc w formie schronienia i usług opiekuńczych.

Dodatkową formą pomocy jest kontrakt socjalny, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron, a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W 2017 r. w gminie Malechowo zawarto 35 kontraktów, w 2018 r. 19, natomiast w 2019 r. 13.

Istotnym wsparciem dla rodzin borykających się z różnymi problemami jest pomoc asystenta rodziny. W 2019 r. 15 rodzin dysfunkcyjnych, w których wychowywało się 52 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2017-2019.

Tabela 27. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	2	3	3
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	16	15	15
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	49	49	52
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	11	11	12
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	59 447,00	41 680,00	36 919,00

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 28. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	1	1	0
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	5	5	5

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w gminie Malechowo zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 29. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	35	42	169
liczba rodzin objętych wsparciem	7	6	74
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	21	32	36

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej GOPS w Malechowie przyznawał mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. W latach 2017-2019 spadała zarówno wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, jak i liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 30. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	652 729,00	585 771,00	506 668,00
liczba osób, którym przyznano świadczenie	809	758	701

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	5 505	4 878	4 279
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	20	18	16
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	98	104	05
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	154	171	158
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	343	309	315
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	314	300	252
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	789	698	633
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 120	1060	965
zasiłek pielęgnacyjny	1 966	1 945	1 974
świadczenie pielęgnacyjne	316	286	347
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	42	44	48
świadczenie rodzicielskie	282	267	249
dodatek dla opiekuna	0	0	0
razem	11 133	10 370	9 506

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

W latach 2017-2019 spadała ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy. Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Kolejność trzech najczęściej wypłacanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2017-2019 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania. Nieco rzadziej

przyznawano dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu samotnego wychowywania dziecka.

Mieszkańcom gminy wypłacany był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji. W tym wypadku najwięcej świadczeń przyznano w 2019 r.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również **świadczenia wychowawcze**. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1 04 2016r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malechowie realizował Program Rodzina 500+. W ramach Programu 500+ wypłacono w 2019 r. rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę 4 736 725,80 zł. Ustalone prawo do świadczenia miało (w grudniu 2019r.) 585 rodzin.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W analizowanym okresie w gminie Malechowo przyznano 1 takie świadczenie w 2019 r.

W 2019 r. wypłacano także świadczenie „**Dobry Start**” ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 roku (DZ. U. 2018 poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 zł, bez względu na dochody, otrzymują rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie „Dobry start” trafiło do 498 rodzin i objęło łącznie 749 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 224 700,00 zł.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” z pomocy skorzystało 278 dzieci i 29 osób dorosłych w 2017 r. oraz 249 dzieci i 26 osób dorosłych w 2018 r., natomiast w ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**”,

który zastąpił poprzednio realizowany program, w 2019 roku posiłek otrzymało 236 dzieci i 78 osób dorosłych.

GOPS w Malechowie przyznawał także stypendia szkolne; w 2019 r. pomoc materialną o charakterze socjalnym otrzymało 94 uczniów z terenu gminy na łączną kwotę 96 134,15 zł, z czego 19 226,83 zł to środki własne gminy.

Kolejną formę świadczeń udzielanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej stanowiły **świadczenia alimentacyjne**. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	74	67	64
liczba przyznanych świadczeń	855	772	737
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	344 010	314 250	307 820

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Obok Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie na terenie gminy funkcjonuje także 13 placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego na 225 miejsc.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malechowie jest główną instytucją udzielającą wsparcia w gminie. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy jednostek powiatowych, które obejmują swoim wsparciem teren gminy. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat osób objętych przez nie wsparciem w 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 roku

lp.	nazwa instytucji	adres instytucji	pole współpracy z GOPS-em w Malechowie	liczba osób z gminy objętych wsparciem
1	Powiatowy Urząd	ul. Sempołowskiej 2a	osoby bezrobotne	317

	Pracy	76-100 Sławno		
2	Warsztaty terapii zajęciowej Stowarzyszenia Akson	ul. Chełmońskiego 30 76-100 Sławno	osoby niepełnosprawne	8
3	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Sempołowskiej 2a 76-100 Sławno	Porady prawne i psychologiczne, rodziny zastępcze	89
4	PFRON	ul. Sempołowskiej 2a 76-100 Sławno	Dofinansowanie do sprzętu ortopedycznego, likwidacji barier architektonicznych	17
5	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Sempołowskiej 2a 76-100 Sławno	Orzecznictwo/ustalenie stopnia niepełnosprawności	80
6	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Kopernika 9 76-100 Sławno	Wydawanie opinii dla dzieci mających trudności w nauce, wsparcie pedagogiczno-psychologiczne	77
7	Sąd Rejonowy w Koszalinie	ul. Andersa 34 75-950 Koszalin	nadzory i dozory kuratorskie	46
8	Komenda Powiatowa Policji w Sławnie	ul. Gdańska 2 76-100 Sławno	osoby dotknięte przemocą	11

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sławnie w roku szkolnym 2018/2019 objęła wsparciem 77 osób (dzieci i młodzież) z terenu gminy Malechowo.

Przeprowadzono:

- 40 badań psychologicznych
- 55 badań pedagogicznych
- 15 badań logopedycznych.

Udzielono pomocy bezpośredniej w następujących formach:

- Terapia logopedyczna – 3 dzieci
- Badania przesiewowe słuchu – 6 osób
- Pomoc indywidualna – 7 osób
- Porady i konsultacje – 77 osób.

Wydano

- 8 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego
- 2 orzeczenia do indywidualnego nauczania
- 1 opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka
- 25 opinii w sprawie dostosowania lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecka w szkole lub przedszkolu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie w odniesieniu do mieszkańców gminy realizuje zadania w zakresie pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u.

Tabela 34. Działalność PCPR- w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	1	4	1
liczba dzieci z gminy adoptowanych	1	0	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	0	5	4
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	6	1
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	9	15	19
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	10	16	14
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	0	2	3
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	5	7	10

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie.

13. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE

W 2019 r. na terenie gminy Malechowo funkcjonowało 14 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecania organizacjom realizacji zadań własnych, dofinansowywania działalności statutowej, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 35. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie

lp.	nazwa organizacji	adres
1.	KS Arkadia Malechowo	76-142 Malechowo 33
2.	Stowarzyszenie Klubu Sportowego „Strong” Zielenica	Drzeńsko 4, 76-142 Malechowo
3.	Uczniowski Klub Sportowy Niemica	Niemica 31, 76-142 Malechowo
4.	Uczniowski Klub Sportowy „Grabowa” SP Lejkowo	Lejkowo 11, 76-142 Malechowo
5.	Uczniowski Klub Sportowy Pomerania Ostrowiec	Ostrowiec 61, 76-142 Malechowo
6.	Stowarzyszenie Ludowy Zespół Śpiewaczy „Słoneczko” Niemica	Niemica 19b, 76-42 Malechowo

7.	Stowarzyszenie Zespołu Ludowego „Ostrowianie”	Ostrowiec 88, 76-142 Malechowo
8.	Stowarzyszenie Nasze Wspomnienia	Ostrowiec 82, 76-142 Malechowo
9.	Stowarzyszenie Dla Ziemi Malechowskiej	Malechowo 22C, 76-142 Malechowo
10.	OSP Karwice	Karwice 20A, 76-142 Malechowo
11.	OSP Malechowo	Malechowo 22A, 76-142 Malechowo
12.	OSP Ostrowiec	Ostrowiec 15A, 76-142 Malechowo
13.	OSP Pękanino	Pękanino, 76-142 Malechowo
14.	OSP Sulechowo	Sulechowo, 76-142 Malechowo

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

W 2019 r. w gminie Malechowo funkcjonowały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia dane w tym zakresie.

Tabela 36. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. Matki Bożej Gromnicznej	Malechowo 43
2.	Parafia pw. Św. Andrzeja Boboli	Sulechówko 1
3.	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	Ostrowiec 15

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Parafie z terenu gminy Malechowo należą do dekanatu sławieńskiego diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Najstarszą jest parafia w Sulechówku, erygowana jako parafia pw. Wniebowzięcia NMP w Niemicy w 1959 r.

14. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW I DIALOG SPOŁECZNY

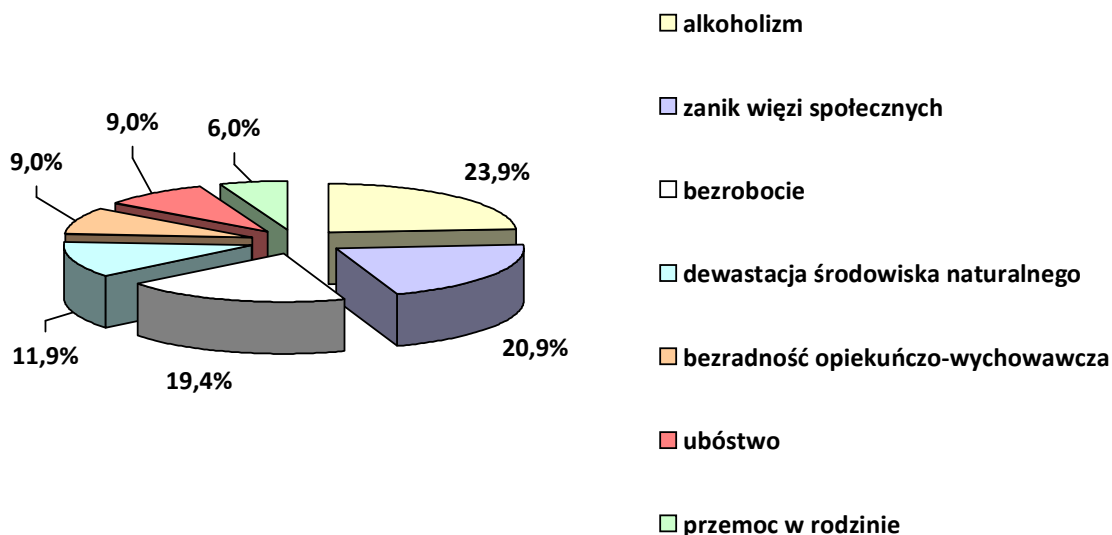
W ramach identyfikacji problemów społecznych gminy Malechowo oraz próby określenia stopnia ich natężenia zostały przeprowadzone badania przy zastosowaniu ankiety skierowanej do mieszkańców gminy. W badaniu ankietowym wzięło udział 39 respondentów. Grupa badawcza nie stanowiła w rozumieniu formalnym grupy reprezentatywnej. W badaniu mogła wziąć udział każda osoba zainteresowana podzieleniem się opinią w zakresie określonym przez ankietę.

Uczestników badania poproszono o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które ich zdaniem są w gminie najbardziej widoczne. Pytanie to miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm, zanik więzi społecznych

i bezrobocie. W dalszej kolejności wymieniali dewastację środowiska naturalnego, bezradność opiekuńczo-wychowawczą, ubóstwo i przemoc w rodzinie, a także, z mniejszą ilością wskazań, eurosieroctwo, rozpad rodzin i narkomanię. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

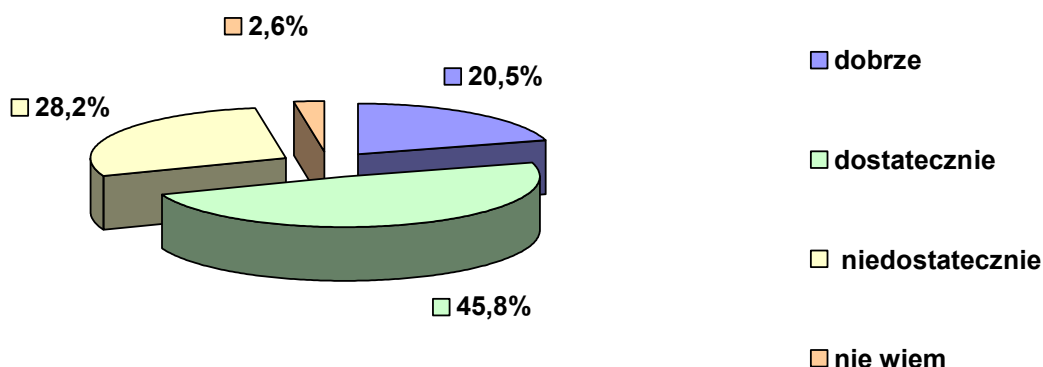

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność organizowania imprez integracyjnych i masowych (np. festynów, uroczystości i wspólnych akcji, takich jak np. sadzenie drzew, ożywienie i uatrakcyjnienie oferty świetlic wiejskich, inicjowania częstszych kontaktów i konsultacji władz samorządowych z mieszkańcami, by mieli oni możliwość zgłoszenia uwag, wniosków czy skarg (najlepiej regularne coroczne spotkania w każdej miejscowości), wprowadzenie e-konsultacji społecznych.

Postulowano stworzenie bogatszej oferty dla osób starszych (Uniwersytet Trzeciego Wieku, dostarczanie zakupów do domu). Integrację ułatwiłyby miejsca spotkań dla różnych pokoleń, kluby, siłownie. Za istotne uznano rozbudzanie aspiracji mieszkańców, by nie koncentrowali się tylko na infrastrukturze technicznej oraz stworzenie warunków do wspólnego działania i realizacji przyjętych zamierzeń, między innymi poprzez utworzenie funduszu sołeckiego.

W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

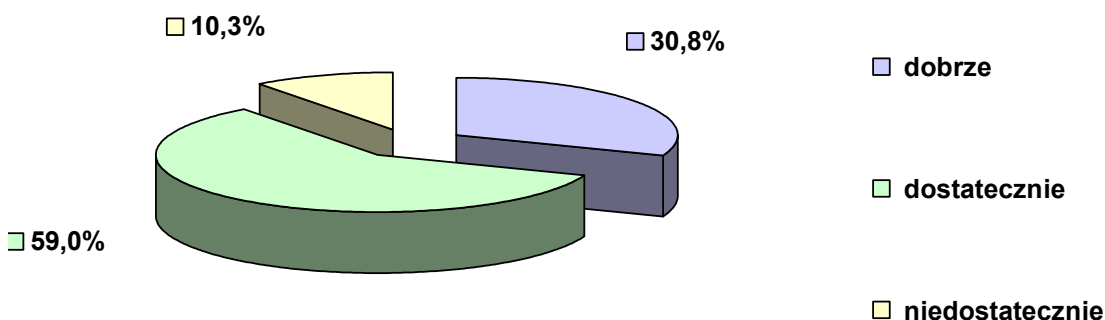
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość mieszkańców pozytywnie oceniła komunikację z władzami samorządowymi, uznając ją za dostateczną (45,8% badanych) lub dobrą (20,5%). Jednak 28,2% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna.

Z przeprowadzonego badania wynika, że gmina Malechowo jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem na pytanie o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy, zdecydowana większość (około 90%) respondentów wyraziła opinię pozytywną. Przeciwnego zdania było około 10% uczestników badania.

Rozkład odpowiedzi na pytanie o poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy zawiera poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

15. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Malechowo na przestrzeni ostatnich lat ulegała poprawie, bowiem z roku na rok malała liczba zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy osób bezrobotnych. Wahaniom ulegała liczba kobiet, które stanowiły zdecydowaną większość ogółu osób pozostających bez pracy.

W latach 2017-2019 zmieniał się także udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 37. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku produkcyjnym	4 117	4 027	3 933
liczba bezrobotnych w gminie ogółem	346	318	317
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	204	186	191
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	8,40%	7,89%	8,06%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie sławieńskim, województwie zachodniopomorskim i w kraju.

Tabela 38. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie sławieńskim	15,5%	14,0%	13,3%
stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim	8,5%	7,4%	6,7%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2017-2019 powiat sławieński charakteryzował się znacznie wyższą w stosunku do województwa zachodniopomorskiego oraz kraju stopą bezrobocia. Dane szczegółowe w odniesieniu do gminy Malechowo dotyczące podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy i rodzaju wykształcenia na koniec 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 39. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	40	23	57,5
25-34 lata	83	63	75,9
35-44 lata	59	44	74,5
45-54 lata	67	43	64,1
55-59 lat	45	18	40,0
60 lat i więcej	23	x	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	

do 1 miesiąca	37	20	54,0
1-3 miesiące	64	27	42,1
3-6 miesięcy	49	33	67,3
6-12 miesięcy	45	28	62,2
12-24 miesiące	49	28	57,1
powyżej 24 miesięcy	73	55	75,3
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	13	11	84,6
policealne i średnie zawodowe	58	43	74,1
średnie ogólnokształcące	31	25	80,6
zasadnicze zawodowe	70	41	58,5
gimnazjalne i niższe	145	71	48,9
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	32	17	53,1
do 1 roku	61	43	70,4
1-5 lat	71	48	67,6
5-10 lat	63	43	68,2
10-20 lat	48	28	58,3
20-30 lat	29	9	31,0
30 lat i więcej	13	3	23,0

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie.

Na koniec 2019 r. wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata i 45-54 lata, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy oraz osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat. Najmniej bezrobotnych w 2019 r. było w następujących grupach: osób w wieku powyżej 60 lat, osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca, osób z wykształceniem wyższym oraz osób ze stażem pracy 30 lat i więcej.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, osób w wieku 25-34 lata oraz osób ze stażem pracy do 1 roku.

Wśród ogółu bezrobotnych 260 osób (w tym 151 kobiet) znalazło się w szczególnej sytuacji na rynku pracy; 85 osób było w wieku do 30 lat (w tym 55 kobiet), z tej liczby 40 osób miało mniej niż 25 lat (w tym 23 kobiety), 100 osób było powyżej 50 roku życia (w tym 36 kobiet), 18 osób było niepełnosprawnych (w tym 9 kobiet), 39 osób posiadało co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat (w tym 34 kobiety), a 166 osób było bezrobotnych długotrwale (w tym 109 kobiet).

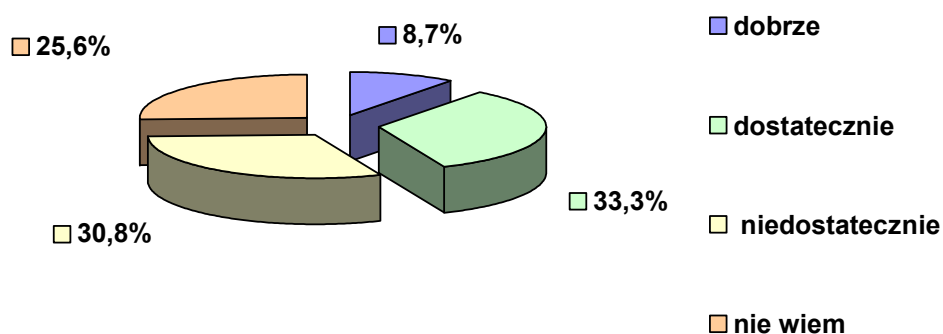
Działy gospodarki, w których uprzednio zatrudnionych było najwięcej osób bezrobotnych z terenu gminy to:

- przetwórstwo przemysłowe (52 osoby, w tym 36 kobiet)
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (47 osób, w tym 27 kobiet)
- handel hurt. I detal. naprawa pojazdów (45 osób, w tym 41 kobiet)
- budownictwo (33 osoby, w tym 1 kobieta)
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (21 osób, w tym 17 kobiet)
- pozostała działalność usługowa (16 osób, w tym 7 kobiet)
- administracja publiczna, obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (12 osób, w tym 9 kobiet)
- edukacja (11 osób, w tym 10 kobiet)
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna (7 osób, w tym 5 kobiet)

W gminie Malechowo bezrobocie było czwartym, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach poziom bezrobocia w powiecie sławieńskim pozostawał wysoki, mimo widocznej tendencji spadkowej. Skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach wcześniejszych są nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do ich rozpadu, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

Uczestników badania przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Działania realizowane w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu zostały uznane za dobre przez 8,7% badanych, a kolejne 33,3% ankietowanych przyznało, że są one dostateczne. Jednocześnie 30,8% respondentów oceniło je negatywnie. Wysoki odsetek (25,6%) pytanym nie potrafił tych działań ocenić.

Warto w tym miejscu dodać, iż bezrobocie wymieniono wśród trzech najważniejszych problemów, jakie, zdaniem ankietowanych, uwidaczniają się w gminie.

16. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Rodziny ubogie zagrożone eksmisją z powodu zadłużenia nie zawsze mogą liczyć na pomoc krewnych lub mieszkanie zastępcze, co jest przyczyną występowania bezdomności. Istotna jest także dysfunkcjonalność instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązek opieki następczej. Bezdomność może też dotyczyć młodzieży opuszczającej domy dziecka i osób starszych oczekujących na miejsce w domach pomocy społecznej. Osobami bezdomnymi są także osoby, które wybrały taki styl życia.

Liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Malechowo z powodu bezdomności ograniczała się w latach 2017-2019 do pojedynczych przypadków, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 40. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	6	6	7
liczba osób w rodzinach	6	6	7

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

17. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 41 nakłada na samorządy lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Poniższa tabela prezentuje dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Malechowo.

Tabela 41. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019

rodzaj	wartość w zł		
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	115 815,89	129 164,15	111 734,96

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

W latach 2017-2019 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Malechowo ulegała wahaniom, najwyższy poziom osiągając w 2018 r.

W gminie Malechowo latach 2017-2019 wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie także ulegała wahaniom, najwyższy poziom nakładów odnotowano w 2018 roku. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 42. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	113 040,00	123 390,00	114 872,65
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	2 960,00	3 110,00	2 791,50
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	1 600,00	3 624,62	-
razem	117 600,00	130 124,62	117 664,15

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Malechowie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 43. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	6	6	6

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Malechowie.

Tabela 44. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	16	6	5
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA	1	1	2

wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego			
--	--	--	--

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Malechowie.

W latach 2017-2019 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, sukcesywnie spadała (z 16 do 5). Komisja występowała także z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego.

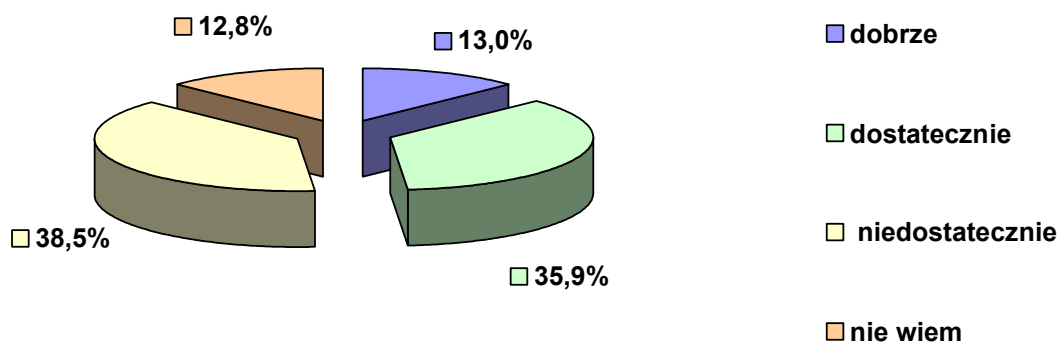
Tabela 45. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	1	1
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0
liczba sprawców przemocy domowej oraz osób przejawiających zachowania agresywne objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	0	1	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Malechowie.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ujęto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

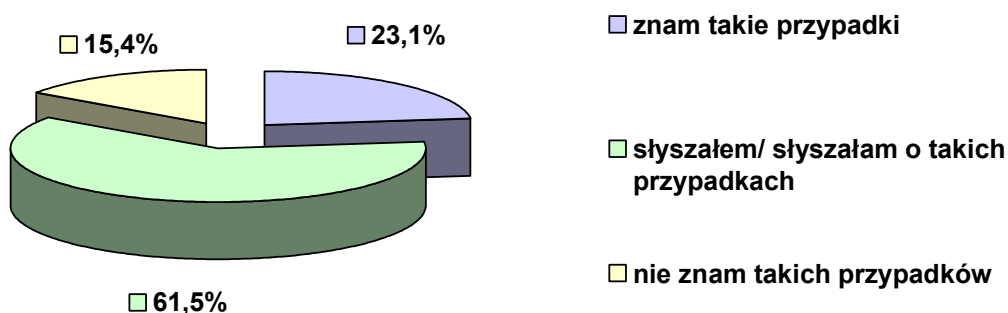
Prawie 49% badanych pozytywnie oceniło działania przeciwdziałające uzależnieniom. Jednocześnie ponad 38% ankietowanych wyraziło przeciwną opinię. Prawie 13% respondentów miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Alkoholizm był najczęściej wskazywanym problemem lokalnym dostrzeganym przez respondentów, oznacza to, iż jest dotkliwie odczuwany przez mieszkańców

i może stanowić realne zagrożenie porządku społecznego i prawidłowego funkcjonowania rodzin.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

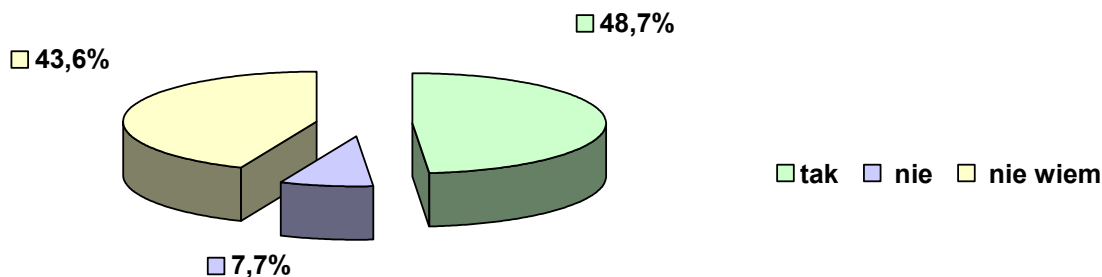

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem aż 84,6% respondentów twierdzi, iż zna przypadki stosowania przemocy w rodzinie lub o nich słyszało. Takich przypadków nie zna 15,4% ankietowanych.

Blisko połowa mieszkańców wypowiadających się w ankiecie uważa, że istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy. Jednocześnie prawie 44% badanych wybrało odpowiedź „nie wiem”. Z kolei według blisko 8% ankietowanych takie ryzyko nie istnieje. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej, jak choćby w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego. W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli OPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Procedurę kończy się po zrealizowaniu opracowanego przez grupę roboczą indywidualnego planu pomocy dla rodziny lub po ustaniu przemocy w rodzinie – na wniosek instytucji, która założyła „NK”, albo w przypadku, gdy rodzina nie jest zainteresowana rozwiązaniem problemu i prowadzenie „NK” staje się bezzasadne. Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 46. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Malechowo w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	8	8	8
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	65	33	26
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	25	7	11
w tym sporządzone przez Policję	25	4	9
w tym sporządzonych przez pracowników GOPS i ochrony zdrowia	0	2	2
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	17	3	9
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	0	0	0
liczba spraw sądowych z powodu przemocy w rodzinie	–	–	–

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Malechowie.

Wszystkie działania i procedury odbywają się we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, a także Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych w omawianym okresie realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie wykładów, spotkań ze specjalistami, pogadanek oraz konkursów. Podczas zajęć indywidualnych i grupowych uczniowie mieli okazję poszerzać swoją wiedzę i kompetencje w zakresie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi.

Realizowane były programy profilaktyczne z wykorzystaniem filmów edukacyjnych, prelekcji, warsztatów z uczniami i rodzicami. W Szkole Podstawowej im. Noblistów Polskich w Niemicy 55 uczniów uczestniczyło w programie profilaktycznym **„Barwy uczuć”**, 170 uczniów wzięło udział w programie **„Czujemy się bezpiecznie”**. Podopieczni Zespołu Szkolno-przedszkolnego w Malechowie uczestniczyli w akcji **„Klasa z empatią”**. Zespół Szkół im. M. Kopernika w Ostrowcu przeprowadził kampanię skierowaną do dzieci i młodzieży **„Bezpieczni w sieci”**. Nauczyciele wymienionej szkoły w Ostrowcu pracowali z uczniami w oparciu o program profilaktyczny **„Samoocena – poczucie własnej wartości”**, szkoła zorganizowała również spotkanie z przedstawicielami Policji m. in. na temat przestępczości młodocianych, w którym uczestniczyło 120 osób (uczniowie i rodzice).

Szkoła Podstawowa w Lejkowie prowadziła **mediacje rówieśnicze i szkolne**. Ponadto realizowano pakiet edukacyjny ZHP **„Każdy inny, wszyscy równi”**. Uczniowie wymienionych szkół uczestniczyli w licznych przedstawieniach profilaktycznych: **„Hejt”**, **„Prawdziwy przyjaciel”**, **„Zaczarowany prezent”**, **„Jestem przyjacielem ludzi”**, **„Poznaję, respektuję i tak się zachowuję”**. W placówkach oświatowych (gazetki szkolne, ogłoszenia, plakaty), a także w Internecie prowadzona była szeroka akcja informacyjna w zakresie profilaktyki uzależnień, przemocy domowej i zasad bezpieczeństwa, udostępniono telefony, adresy, nazwy instytucji wspierających rodzinę. Łącznie przeprowadzono 105 zajęć dotyczących zjawiska przemocy.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzono poradnictwo specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; w 2019 roku udzielono 140 porad radcy prawnego i 123 porady terapeuty rodziny. 153 rodziny objęto pracą socjalną, a w placówkach wsparcia dziennego odbyło się 70 spotkań

z psychologiem, 70 zajęć z elementami szkoły dla rodziców oraz 140 warsztatów z pedagogiem.

Duży nacisk położono na systematyczną edukację przedstawicieli grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy, którzy uczestniczyli w różnego rodzaju szkoleniach.

Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 15 rodzinom (63 osoby w rodzinach) w 2017 r., 7 rodzinom (31 osób w rodzinach) w 2018 r. i 25 rodzinom (105 osób w rodzinach) w 2019 r. Pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu narkomanii dotyczyła 1 osoby w 2018 r. W analizowanym okresie wsparcie ze względu na przemoc w rodzinie przyznawano 1 rodzinie (6 osób w rodzinie) w 2018 r. i 9 rodzinom (17 osób w rodzinach) w 2019 roku.

W gminie Malechowo jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie są (obok GOPS-u, GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie) świetlice realizujące program opiekuńczo-wychowawczy w 13 miejscowościach gminy.

18. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci.

W latach 2017-2019 w gminie Malechowo struktura ludności pod względem płci była stabilna; nieznacznie więcej niż połowę mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 47. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba ludności gminy ogółem	6 501	6 401	6 299
liczba kobiet	3 269	3 215	3 178
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	50,2%	50,2%	50,4%

Dane Urzędu Gminy w Malechowie.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie, w całym rozpatrywanym okresie, kobiety stanowiły ponad połowę ogółu osób bezrobotnych w gminie, a w 2019 roku, przy spadku ogólnej liczby osób bezrobotnych, udział kobiet w tej liczbie był największy.

Tabela 48. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych ogółem	346	318	317
liczba bezrobotnych kobiet	204	186	191
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	58,9%	58,4%	60,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie.

Analiza struktury bezrobocia w gminie pod względem płci wykazała, że kobiety zdecydowanie przeważały we wszystkich wyróżnionych kategoriach, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, średnim ogólnokształcącym oraz policealnym i średnim zawodowym, osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, 3-6 miesięcy i 6-12 miesięcy, osób w wieku 25-34 lata, 35-44 lata i 45-54 lata, oraz osób ze stażem pracy do 1 roku, 5 do 10 lat i 1 do 5 lat.

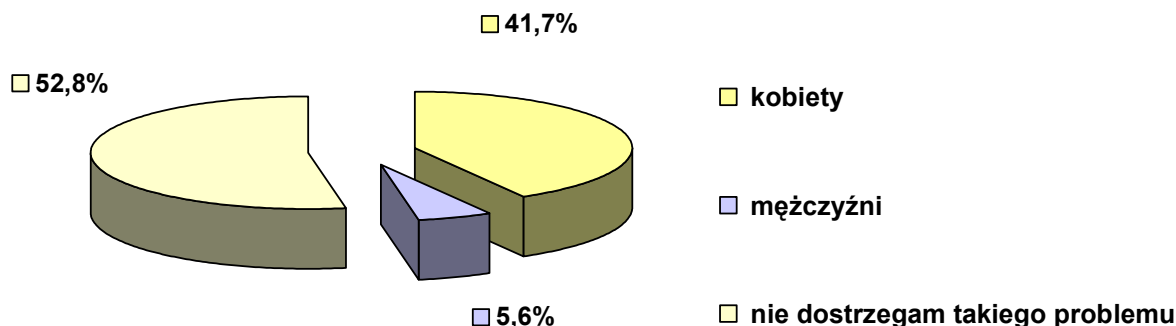
Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet, a w działaniach tych należy uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego. W przypadku gminy Malechowo dużym problemem jest brak żłobka, na co zwracali uwagę mieszkańcy wypowiadający się w badaniach ankietowych.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie Malechowo przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 36 ankiet wypełnionych przez wybranych losowo mieszkańców.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto,

ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Rozkład uzyskanych odpowiedzi zawarto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 14. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

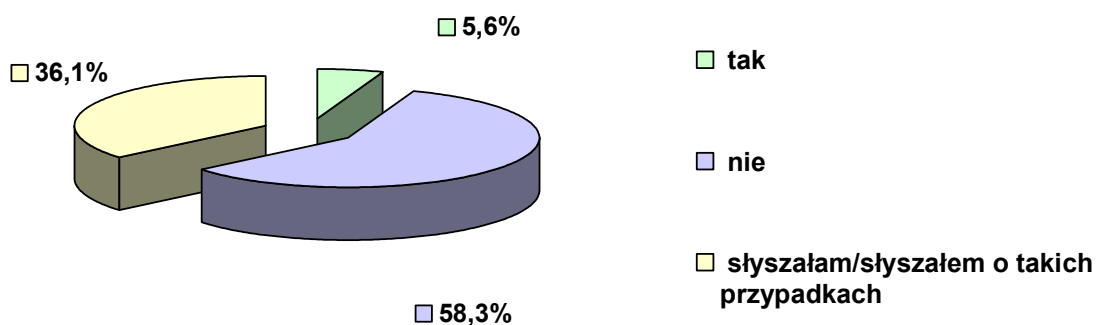

Dane z badania ankietowego.

41,4% ankietowanych uważa, że bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety, a zdaniem 5,8% respondentów są to mężczyźni. Jednak ponad połowa badanych (52,8%) nie dostrzega problemu zawartego w pytaniu.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn w ich otoczeniu. Prawie 59% spośród pytanых odpowiedziało, że nie spotkało się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jednak ponad 41% badanych stwierdziło, iż słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub przyznało, że spotkało się z takimi przypadkami. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

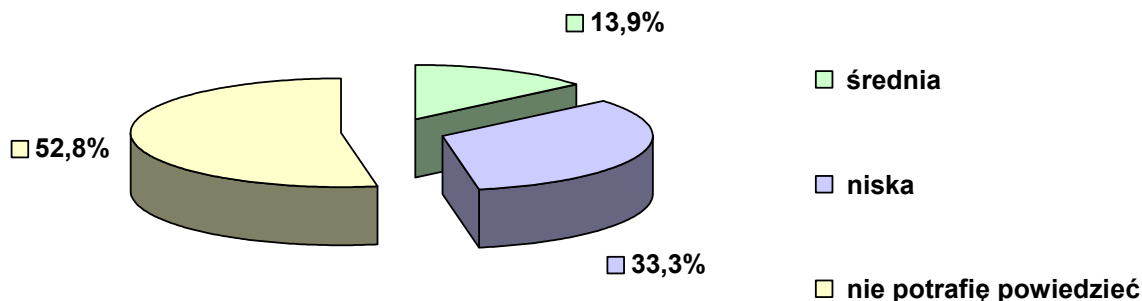
Wykres 15. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności płci w gminie. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 16. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?

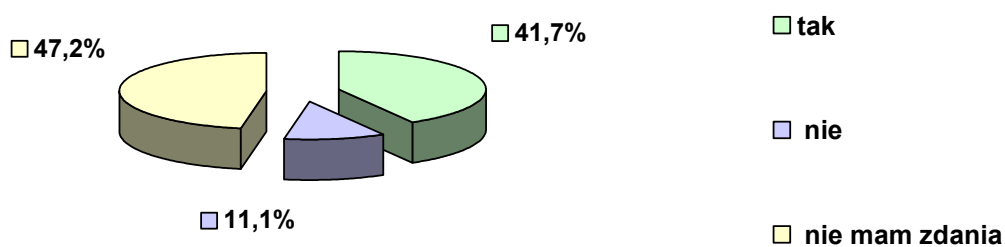

Dane z badania ankietowego

Zdaniem 33,3% badanych skala problemu nierówności płci na terenie gminy jest niska, a według blisko 14% średnia. Jednak ponad połowa ankietowanych nie potrafiła odpowiedzieć na to pytanie.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 17. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Ponad 40% badanych uznało, że takie działania są potrzebne. Jednocześnie 11,1% ankietowanych nie widzi potrzeby podejmowania takich działań. Wysoki odsetek (47,2%) respondentów nie potrafił rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali rynek pracy (25%), płace

(22,2%), awans zawodowy i życie rodzinne (po 16,6%), udział we władzach samorządowych (11,1), pojedyncze wskazania dotyczyły działalności społecznej, edukacji i ochrony zdrowia.

Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie, wyrównania szans na rynku pracy, szczególnie w zakresie płac, a także tworzenia nowych miejsc pracy. Postulowano organizowanie szkoleń i kursów zawodowych i staży. Podnoszono problem rodzin dysfunkcyjnych i potrzebę działań prewencyjnych i pomocowych. Za równie ważne uznano utworzenie żłobka i wprowadzenie bardziej dostosowanych do potrzeb godzin funkcjonowania przedszkoli na terenie gminy.

Z udzielonych wypowiedzi ankietowanych wynika, że znaczna ich część dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a prawie połowa respondentów potrafiła ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek respondentów, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów, a co za tym idzie, także skutków, jakie powyższe problemy wywołują w funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

19. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 4 ankiety – wypełnione przez dyrektorów placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy Malechowo:

- Szkoła Podstawowa w Malechowie (liczba uczniów: 130, liczba nauczycieli: 18)

- Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Górskiego w Lejkowie (liczba uczniów: 102, liczba nauczycieli: 22)
- Szkoła Podstawowa im. Noblistów Polskich w Niemicy (liczba uczniów: 122, liczba nauczycieli: 25)
- Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Ostrowcu (liczba uczniów: 110, liczba nauczycieli: 25).

Zasoby i oferta szkolna

Wszystkie placówki zatrudniają pedagoga i logopedę, dwie z nich (SP w Malechowie oraz SP w Niemicy) zapewniają opiekę pielęgniarską, jedna szkoła (SP w Malechowie) zatrudnia doradcę zawodowego, natomiast żadna ze szkół nie zatrudnia psychologa. Uczniowie wszystkich placówek mają dostęp do sali gimnastycznej i boiska sportowego, a także do Internetu. Placówki z terenu gminy prowadzą dożywianie uczniów; bezpłatne posiłki spożywało w sumie 30 dzieci. W żadnej ze szkół nie utworzono klas integracyjnych.

Wszystkie placówki zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a dwie z nich (SP w Niemicy i SP w Lejkowie) organizują nauczanie indywidualne. Szkoły oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, psychoterapeutyczne, socjoterapeutyczne oraz rewalidacyjne.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach

Placówki oświatowe z terenu gminy mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów, koła przedmiotowe, lingwistyczne, informatyczne, sportowe, artystyczne (muzyczne, teatralne, taneczne, plastyczne), szachowe, biblioteczne, a także wolontariat i ZHP.

Zjawiska patologiczne i negatywne zachowania

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 49. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	występowanie		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	3	6	1
sięganie po alkohol	1	1	3
sięganie po narkotyki	-	-	4
niszczenie mienia szkolnego	1	2	3
kradzieże na terenie szkoły	-	-	4
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	1	1	3
udział w grupach negatywnych	-	-	4
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	1	2	3
autoagresja	1	1	3
ucieczki z domu	-	-	4
przestępczość ujawniona	-	-	4
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	-	-	4

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 50. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4
zaniedbanie	–
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	–
przemoc w rodzinie	–
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów stwierdzono sześć przypadków palenia papierosów, po dwa przypadki niszczenia mienia szkolnego oraz agresji i przemocy w grupie rówieśniczej. Odnotowano także pojedyncze przypadki sięgania po alkohol, dyskryminacji w grupie rówieśniczej oraz autoagresji. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono 4 przypadki bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Przedstawiciel jednej spośród badanych placówek zauważył wzrost uzależnień behawioralnych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, chodziło o uzależnienie od Internetu i gier komputerowych. W odczuciu przedstawicieli badanych placówek w ciągu ostatnich trzech lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez uczestników badania.

Współpraca placówek oświatowych z instytucjami i organizacjami jest, zdaniem przedstawicieli szkół, zadowalająca. Do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie, Policję, Sąd Rejonowy w Koszalinie, Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Sanepid, Straż Pożarną, Nadleśnictwo, Politechnikę Koszalińską, zespół „Ostrowianie”.

Pomoc, jaką szkoły oferują dzieciom z rodzin ubogich, polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na objęcie pomocą w nauczaniu oraz zajęcia w świetlicach. Placówki organizują także dofinansowanie imprez szkolnych oraz wsparcie rzeczowe.

Pomoc, jaką szkoły oferują dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie, przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych, w placówkach organizowane są zajęcia indywidualne z uczniem oraz spotkania i rozmowy z rodzicami. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia pedagogów szkolnych, uczestniczą też w programach profilaktyczno-edukacyjnych.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, zwiększenia nakładów finansowych na doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz organizowania warsztatów dla uczniów i rodziców. Poprawa efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga także zwiększenia budżetu przeznaczonego na profilaktykę i zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych.

20. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Malechowo wynika, że w 2019 roku wzrost nieznacznie udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 51. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkańców gminy ogółem	6 501	6 401	6 299
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 091	1 052	1 079
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	16,7%	16,4%	17,1%

Dane Urzędu Gminy Malechowo.

Przytoczone dane pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność gminy wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W ramach swojej działalności Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy m.in. usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu różnorodnych codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawierają poniższe tabela.

Tabela 52. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	14	11	12
liczba osób łącznie w rodzinach	22	16	14

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Tabela 53. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie specjalistycznych usług opiekuńczych w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	1	1	1
liczba osób łącznie w rodzinach	4	4	4

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie

Na terenie gminy Malechowo w 2019 roku funkcjonowało 10 klubów seniora: w Malechowie, Sulechowie, Ostrowcu, Karwicach, Świącianowie, Niemicach, Pękaninie, Laskach, Podgórkach i Sulechówku.

Kluby seniora są organizacjami nieformalnymi, nadzór nad ich działalnością sprawuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malechowie. Zadaniem klubów jest zagospodarowanie czasu wolnego osób w wieku 55+, emerytów i rencistów. Oferta opiera się na wykorzystaniu lokali publicznych w miejscu zamieszkania seniorów i zaoferowaniu im cyklicznych zajęć zgodnych z ich zainteresowaniami i potrzebami. Wykorzystanie udostępnionych przez gminę lokali umożliwia także organizację spotkań integracyjnych i okolicznościowych.

W 2019 roku w ramach działalności klubów seniora zorganizowano:

- zajęcia gimnastyczne raz w tygodniu
- wyjazd do filharmonii w Koszalinie
- wycieczki do Lichenia, Warszawy i na Kaszuby
- gminne wigilie dla członków klubów
- letnie spotkania seniorów

integracyjne spotkania andrzejkowe, imieninowe i in. w każdym klubie

- imprezy wiejskie organizowane przez kluby seniora wspólnie z sołtysami i społecznością wsi.

Kwota wydatkowana z budżetu gminy na sfinansowanie i organizację spotkań, zajęć, wyjazdów i warsztatów wyniosła ogółem 42 306,66 zł. Część wyjazdów była finansowana ze środków własnych członków klubów.

Gmina Malechowo podpisała 27. września 2018 roku Porozumienie Partnerskie nr ROPS//III/15/18 z Województwem Zachodniopomorskim w związku z realizacją Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014-2020, zgodnie z którym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyjmuje wnioski o wydanie Zachodniopomorskiej Karty Seniora. O wydanie Zachodniopomorskiej Karty Seniora mogą ubiegać się mieszkańcy gminy, którzy ukończyli 60 lat. Karta wydawana jest bezpłatnie i na czas nieokreślony; uprawnia

do licznych ulg i zniżek dla posiadaczy. W 2019 roku w gminie Malechowo złożono 10 wniosków o Zachodniopomorską Kartę Seniora, na ich podstawie wydano 10 kart.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci wskazywali głównie na niedostatki komunikacyjne, brak publicznego transportu i połączeń pomiędzy miejscowościami gminy, co utrudnia dotarcie do ośrodka zdrowia, urzędu czy na spotkanie. Wymieniano także samotność, niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i całodobowej opieki medycznej, niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa, brak atrakcyjnej oferty dla osób starszych. Zwrócono także uwagę na zauważalny niekiedy brak zainteresowania i opieki ze strony rodziny oraz sąsiadów, marginalizację i wykluczenie społeczne, a także bezradność.

Z przytoczonych opinii wynika, że mieszkańcy interesują się losem osób starszych, ankietowani dostrzegają różnego rodzaju problemy i trudności, jakie stoją przed seniorami, a których częstokroć nie są oni w stanie pokonać swoimi siłami. Świadomość tych utrudnień oraz ograniczeń związanych z wiekiem pozwoliła respondentom dostrzec braki w dotychczasowej ofercie pomocowej skierowanej do tej grupy.

Z wypowiedzi uzyskanych dla niniejszego badania wynika, iż większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców gminy, była reprezentowana przez 5% badanych.

Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, której opinii, z uwagi na dużą świadomość i wiedzę o bieżącej sytuacji osób starszych, należy wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Bieżące informacje dotyczące osób niepełnosprawnych są trudne do dokładnego określenia, gdyż jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Dane z ostatniego spisu dotyczące osób niepełnosprawnych nie są dostępne na poziomie gmin. Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności

osób niepełnosprawnych w gminie Malechowo, zawierają dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie wynika, że w latach 2017-2019 niepełnosprawność była trzecim, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie, a w 2019 roku odnotowano bardzo znaczący wzrost, zarówno w odniesieniu do liczby rodzin, jak i osób w rodzinach, które otrzymały wsparcie ze względu na niepełnosprawność. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS w latach 2017-2019.

Tabela 54. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017 -2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	68	45	171
liczba osób łącznie w rodzinach	211	148	642

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Należy dodać, że w 2019 r. GOPS przyznał 315 świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu gminy. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) w odniesieniu do mieszkańców gminy Malechowo.

Tabela 55. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy do 16 roku życia	112	120	136
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	905	872	976
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	325	294	383
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	353	364	400
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	227	214	193

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie.

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy Malechowo mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 56. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy Malechowo w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	2	6	3
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	46	43	32
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	b. d.	b. d.	b. d.

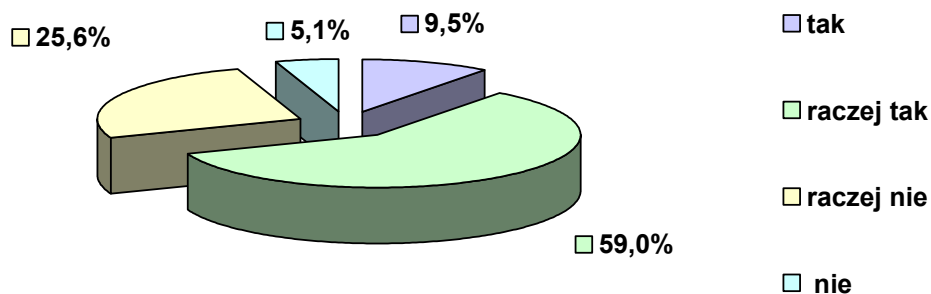
Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi wymieniano najczęściej bariery architektoniczne, niedostosowanie infrastruktury gminnej i budynków użyteczności publicznej, brak ofert pracy, trudny dostęp do specjalistycznej opieki medycznej i rehabilitacji oraz odpowiednich środków komunikacji publicznej, także tych przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych. Wskazywano także na izolację i wykluczenie społeczne, brak oferty dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz niskie dochody tych osób rzutujące na ich poziom życia.

Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważyła obecność osób niepełnosprawnych w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki systemu ochrony zdrowia oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania bądź nie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość (prawie 70%) mieszkańców uważa, że w działaniach realizowanych w gminie raczej uwzględnia się lub uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie ponad 30% badanych nie podziela tego zdania.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki. Wzięto także pod uwagę kwestie spoza wymienionych obszarów.

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy • upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych	• niepodejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie • brak działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • niepozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych

• organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem, • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie • funkcjonowanie na terenie gminy wielu podmiotów gospodarczych • oferta PUP dot. Szkoleń i działań aktywizujących.	• na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • nieprowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • niepodejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • brak działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • nierealizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • brak koordynacji działań na linii PUP – Gmina • trwałe uzależnienie od pomocy społecznej, brak chęci zmiany postawy życiowej
szanse	zagrożenia
• stale rosnące zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie • zwiększające się zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • zmniejszająca się liczba osób bezrobotnych oraz długotrwale bezrobotnych • niewzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet • zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego oraz udziałem w szkoleniach • zewnętrzne programy aktywizacji • niepostępujące zjawisko ubożenia wśród mieszkańców gminy	• brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej • niewystarczająca liczba miejsc pracy dla osób objętych działaniami aktywizującymi • środki finansowe z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczające bezrobocie nie trafiają do Gminy; pozostają w dyspozycji PUP • niewzrastające zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności • wzrastająca liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością • niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych • niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych • duża skala ubóstwa i uzależnień prowadząca do bezdomności i występująca wśród osób bezdomnych.

Analiza uwarunkowań dla obszaru *bezrobocie, ubóstwo, bezdomność* pokazuje mocne strony, którymi są głównie: upowszechnianie informacji o miejscach pracy, szkoleniach zawodowych, poradnictwie zawodowym, spadający, choć wciąż wysoki, poziom bezrobocia w gminie oraz działania samorządu sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości

Szczegółnej uwagi oraz intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają jednak liczne słabe

strony i zagrożenia widoczne w analizie, przede wszystkim: wysokie bezrobocie, duża liczba osób długotrwale bezrobotnych, rozpowszechnione i utrwalone uzależnienie od pomocy społecznej, a co za tym idzie – brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej czy udziałem w szkoleniach. Z drugiej strony podkreślono brak koordynacji działań między PUP a Gminą oraz niewykorzystywanie w pełni środków unijnych. Istotnym problemem jest niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych i socjalnych oraz emigracja zarobkowa ludzi młodych, a także niewystarczające działania mające na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie.

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • istniejące placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice szkolne i środowiskowe) • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie • większa świadomość rodziców i ich współpraca z placówką oświatową	• niepodejmowanie działań monitorujących zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 w gminie • brak specjalistycznej kadry do pracy z dziećmi z niedostosowaniem społecznym • niewydolność wychowawcza rodziców
szanse	zagrożenia
• możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie • wystarczająca oferta opieki przedszkolnej • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • funkcjonowanie Karty Dużej Rodziny	• wzrost skali problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia • wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych • rosnąca liczba osób samotnie wychowujących dzieci

	• niezaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, niedostosowaniem społecznym, agresją • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie • istniejące społeczne przyzwolenie na zjawisko przemocy w rodzinie • nieodpowiadający potrzebom system wsparcia rodziny • brak możliwości odizolowania sprawcy przemocy od rodziny ze względu na brak mieszkań • zbyt mało szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy
--	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie* wskazuje na wiele mocnych stron, którymi są głównie: zapewnianie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny, analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, dysponowanie odpowiednią kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój dzieciom i młodzieży, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy oraz funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie.

Dostrzegane mocne strony nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych oraz rodzin wymagających wsparcia specjalistycznego, rosnąca liczba osób samotnie wychowujących dzieci, brak opieki żłobkowej, niewystarczająca liczebność wyspecjalizowanej kadry pracującej w obszarze przemocy w rodzinie, brak możliwości odizolowania sprawców przemocy, oraz dostrzegane przyzwolenie społeczne na przemoc w rodzinie – to istotne kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (4 ośrodki zdrowia) • dostęp do lekarzy specjalistów • inicjowanie przedsięwzięć propagujących	• zbyt mała liczba funkcjonariuszy Policji • nieskuteczne działania w stosunku do nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki

zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze	
szanse	zagrożenia
• brak barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zapewnienie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach • wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziomu bezpieczeństwa na drodze	• zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • rosnące zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • wzrost zagrożenia przestępczością wśród nieletnich w gminie • zauważalne zagrożenie cyberprzemocą • zwiększająca się liczba młodzieży uzależnionej od komputera czy telefonu • dostępność substancji uzależniających i psychoaktywnych • niechęć do poddania się leczeniu

Analiza uwarunkowań dla obszaru *zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne* wskazuje na przewagę mocnych stron: zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej

negatywnym skutkiem społecznym, prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze, wskazane zagrożenia (zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia oraz zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki, a także wzrost zagrożenia przestępczością wśród nieletnich przy jednoczesnym braku skutecznego przeciwdziałania w tym zakresie) mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • wystarczająca kadra pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi • funkcjonowanie na terenie gminy klubów seniora • zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej	• brak transportu publicznego utrudnia dostęp do opieki medycznej i udział w życiu społecznym • brak placówek opiekuńczo-leczniczych na terenie gminy • brak ośrodków wsparcia, m.in. dziennego domu pomocy
szanse	zagrożenia
• zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych • możliwość aktywności osób starszych w klubach seniora • niewystępowanie zjawiska pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin • niewzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej • potencjał i doświadczenie osób starszych • aktywność liderów klubów seniora • programy rządowe dla osób starszych	• stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • niewystarczająca oferta zajęć dla seniorów • bierność i niechęć osób starszych do aktywności

Analiza uwarunkowań dla obszaru *starość* uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, odpowiednia kadra pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad seniorami, zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej oraz funkcjonowanie na terenie gminy klubów seniora. Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, wzrastająca liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych. W obliczu powszechnie notowanego postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
- informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy - organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy - likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym - upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych z gminy ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy - informowanie przedsiębiorców o możliwościach refundacji (ze środków PFRON) kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych - prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością	- brak monitorowania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy - brak grup wsparcia - niewystarczający zakres usług opiekuńczych i zajęć integracyjnych dla osób z niepełnosprawnościami - brak organizacji opieki wytchnieniowej - brak mieszkań chronionych - brak ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
szanse	zagrożenia
- niezwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych - społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym - niewzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających	- wzrost liczby osób niepełnosprawnych w gminie - zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej - niewystarczająca liczba ofert pracy dla osób z niepełnosprawnościami na lokalnym rynku pracy - bariery architektoniczne

działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych • oferowanie zatrudnienia osobom niepełnosprawnym przez lokalnych przedsiębiorców • miejsca spotkań – świetlice w każdej miejscowości • możliwość pozyskania środków zewnętrznych na działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami	• ograniczone środki PFRON na turnusy rehabilitacyjne dla dorosłych z niepełnosprawnościami
--	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru *niepełnosprawność* uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach, dostępnych formach pomocy oraz o wolnych miejscach pracy, świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, niezwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych, a także oferowanie zatrudnienia osobom niepełnosprawnym przez lokalnych przedsiębiorców. Nie należy jednak tracić z oczu słabych stron i zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich: niewystarczający zakres usług opiekuńczych, brak grup wsparcia na terenie gminy; osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie nie mogą liczyć na pomoc w postaci opieki wytchnieniowej. Problemem jest także brak ofert pracy w gminie dla osób z niepełnosprawnościami oraz istniejące jeszcze bariery architektoniczne. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej	• brak wsparcia merytorycznego

• prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej • podejmowanie w gminie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu • aktywność społeczna w realizowaniu małych projektów	
szanse	zagrożenia
• odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • zwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych • rosnące zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • zrozumienie dla problematyki społecznej wykazywane przez władze samorządowe	• wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej na terenie gminy • niewystarczające środki umożliwiające dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • zainteresowanie wolontariatem tylko wśród dzieci i młodzieży • trudności w pozyskiwaniu środków na programy społeczne • brak osób przygotowanych do pisania projektów

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* pokazała zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców gminy, zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, coraz atrakcyjniejsza oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna, prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz popularyzowanie wśród mieszkańców gminy informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej.

Jednakże liczne mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi słabych stron oraz dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, niewystarczające środki umożliwiające dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb, trudności w pozyskiwaniu środków na programy społeczne, niewielkie zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną to istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

INNE MOCNE I SŁABE STRONY	
mocne strony	słabe strony
• duża liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy • dobra infrastruktura edukacyjno-wychowawcza – 4 szkoły podstawowe, 4 placówki przedszkolne	• zbyt mało rodzin zastępczych • brak organizacji półkolonii • małe wsparcie organizacji pozarządowych • brak ścieżek rowerowych
INNE SZANSE I ZAGROŻENIA	
szanse	zagrożenia
• rozwój bazy turystycznej • promocja gminy	• brak placówek integracji społecznej i ośrodków wsparcia • niska jakość życia osób z niepełnosprawnościami

III. PROGRAMOWANIE

Ocena wdrożenia założeń poprzednio realizowanej strategii, wnioski płynące z tej oceny oraz uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, na którą złożyła się analiza danych z tzw. źródeł zastanych, analiza wyników badań ankietowych oraz analiza SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Malechowo na lata 2021-2026. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań.

1. MISJA

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Malechowo na lata 2021-2026, jest następująca:

Tworzenie warunków dających szanse rozwoju wszystkim mieszkańcom, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin, promowanie aktywizacji społecznej i realizacja idei społeczeństwa obywatelskiego – wspólnym dążeniem instytucji, organizacji i mieszkańców Gminy Malechowo.

Realizacja wyznaczonych na kolejnych stronach celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań pozwoli na wypełnienie przyjętej misji oraz przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy, a także zapobiegania problemom i trudnościom, z jakimi borykają się mieszkańcy..

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie i destabilizujących życie mieszkańców. Wytyczone cele zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom wymagającym wsparcia.	1. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji materialnej. 2. Zabezpieczanie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego. 3. Wspieranie osób i rodzin pracą socjalną z wykorzystaniem kontraktów socjalnych i projektów socjalnych. 4. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem. 5. Organizowanie zbiórek odzieży, mebli i artykułów gospodarstwa domowego na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i ubogich,	działania ciągłe w zależności od potrzeb

	przekazywanie środków czystości, artykułów szkolnych. 6. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem.	
2. Aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i poszukujących pracy.	1. Upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 2. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy. 4. Zapewnienie możliwości osobom bezrobotnym i poszukującym zatrudnienia korzystania z poradnictwa specjalistycznego. 5. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami. 6. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców. 7. Wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej. 8. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych. 9. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci.	działania ciągłe w zależności od potrzeb
3. Pomoc osobom zagrożonym	1. Monitorowanie zagrożeń prowadzących do występowania zjawiska	działania ciągłe

bezdomnością i bezdomnym.	bezdomności na terenie gminy. 2. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 3. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia w załatwianiu spraw urzędowych osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 4. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.	
----------------------------------	---	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy	zł	2 828 950,83	UG/GOPS	raz w roku
zaangażowanie środków zewnętrznych w wydatkach na pomoc społeczną	%	0	UG/GOPS	raz w roku
liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej	osoba	706	GOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:				
ubóstwa	osoba	529	GOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	366	GOPS	raz w roku

bezdомności	osoba	7	GOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy	%	11,2	GOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	936	GOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	13	GOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	317	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	osoba	191	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	8,06	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY – PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie potencjału rodzin.	1. Promowanie prawidłowego modelu rodziny. 2. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwiązywania konfliktów rodzinnych. 3. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 5. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 6. Rozwijanie współpracy z pedagogami szkolnymi. 7. Podejmowanie działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinach niepełnych. 8. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego dla rodzin naturalnych oraz zastępczych. 9. Wspierania inicjatyw mających na celu tworzenie różnych form opieki nad dziećmi do lat 3.	działania ciągłe

	10. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 11. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych i Kościoła.	
2. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży	1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie i podejmowanie interwencji w tym zakresie. 2. Doskonalenie kadr oświatowych poprzez zapewnienie nauczycielom możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5. Monitorowanie środowiska uczniów pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 6. Rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych. 7. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.	działania ciągłe
3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym	1. Zapewnienie osobom uzależnionym, w szczególności od alkoholu i	działania ciągłe

problemami uzależnień i przemocy domowej.	środków psychoaktywnych, dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego, a w razie potrzeby zapewnienie schronienia w celu odizolowania od sprawców przemocy. 4. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. 6. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, podnoszenie kwalifikacji członków zespołu w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.	
--	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	187	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	78	GOPS	
liczba rodzin objętych pracą socjalną,	rodzina	257	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	15	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:				
alkoholizmu,	rodzina	25	GOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	0	GOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	9	GOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	11	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	701	GOPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	64	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	74	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 3. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”.	1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 5. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze	działania ciągłe

	i niepełnosprawne. 7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem. 8. Kontynuowanie działalności Klubów Seniora. 9. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 10. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 11. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.	
2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.	1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 4. Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 5. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. 6. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach. 7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne.	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	1 079	UG	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy	%	17,1	UG	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 61 lat objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej	osoba	46	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	171	GOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,	osoba	18	GOPS	raz w roku
liczba osób z gminy przebywających w DPS	osoba	5	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze

	Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.
--	--	---

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia i zdrowego stylu życia.	1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej, opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 3. Dbalność o profilaktykę prozdrowotną w przedszkolach i szkołach na terenie gminy. 4. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy. 5. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy. 6. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców.	działania ciągłe
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.	1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością.	działania ciągłe

	3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze. 4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu.	
3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.	1. Uważnianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków. 5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej i aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego	działanie	52	UG, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony	raz w roku

			zdrowia	
badania profilaktyczne mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	1307	UG, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie gminy, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo/wykroczenie	68	Policja	raz w roku
liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych	program/osoba	105	placówki oświatowe, PPP	raz w roku
liczba i wartość zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze	inwestycja/zł	liczba inwestycji: 6, wartość: 1.700.000	Referat Inwestycji i Gospodarki Przestrzennej UG	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, placówki ochrony zdrowia, społeczność	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy

Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Straż Gminna placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	lokalna	indywidualni.
---	---------	---------------

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	1. Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie służbom pomocowym właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy.	działania ciągłe
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.	1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy. 2. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 3. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy	działania ciągłe

	w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania. 4. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami. 5. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.	
--	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,	szkolenie	21	GOPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w gminie, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	organizacja	14	UG, NGO-s, GOPS	raz w roku
liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych	przedsięwzięcie	41	UG, GOPS, ZI, GKRPA, NGO-s	raz w roku
liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych	organizacja	14	UG, LKS, OSP	raz w roku
liczba spotkań przedstawicieli samorządu gminy z mieszkańcami.	spotkanie	27	UG, rady sołeckie	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Straż Gminna, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, placówki ochrony zdrowia, społeczność lokalna organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

Zmianą społeczną, jak definiuje to Piotr Sztompka, autor licznych opracowań z zakresu socjologii, skupiający swoje zainteresowania naukowe wokół zagadnień zmian społecznych oraz koncepcji systemu społecznego, jest „(...) różnica między stanem systemu społecznego (grupy, organizacji) w jednym momencie czasu i stanem tego samego systemu w innym momencie czasu”.¹

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI	- ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych

¹ Piotr Sztompka, Stawanie się społeczeństwa: pomiędzy strukturą a zmianą, (w:) Joanna Kurczewska (red.), Zmiana społeczna. Teoria i doświadczenia polskie, Warszawa 1999, IFiS PAN, ss. 41-42.

	i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY – PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE	- sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,

CEL STRATEGICZNY 3. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	- zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.	- zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy,
CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO.	- podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców gminy, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych strategii. Są one przedstawione w poniższej tabeli. Każdy podmiot z terenu gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu gminy, ale są to także dotacje ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej strategii będą: budżet gminy; budżet państwa; środki Europejskiego Funduszu Społecznego.

Tabela 57. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy na lata 2021-2026

szacunkowa wielkość wydatków (w zł) w poszczególnych latach					
2021	2022	2023	2024	2025	2026
15 547 433	16 324 806	17 141 046	17 998 099	18 898 002	19 842 902

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Malechowo przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2018-2020 opracowaną na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2019, przy uwzględnieniu ryzyka finansowego (zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja).

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystano prognozowaną w budżecie gminy wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej, dział 851 – ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 854 – edukacyjna opieka wychowawcza, 855 – rodzina. W 2019 r. wydatkowane środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej wynosiły 11.060.985zł. W 2020 r. plan budżetu wynosi 14.807.081 zł.

W programie ram finansowych na lata 2021-2026 zastosowano średnią wzrostu 5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną i inne obszary polityki społecznej przewidywane na podstawie danych własnych GOPS Malechowo. Wpływ na ramy finansowe strategii mogą mieć też ewentualne nowe programy rządowe, których wprowadzenie wiązać się będzie ze zwiększeniem budżetu Gminy i GOPS-u.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Malechowo na lata 2021-2026 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. Pierwsza ocena nastąpi po dwóch latach wdrażania założeń strategii i zostanie przygotowana w formie raportu monitoringowego.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki realizacji działań, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Malechowo na lata 2021-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny;

2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Malechowo;
4. Program współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego;

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe. Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią. Ich autorami są przedstawiciele instytucji z terenu gminy.

Projekt: „Czujemy się bezpiecznie.”

Wnioskodawca projektu:

Szkoła Podstawowa im. Noblistów Polskich w Niemicy, Niemica 37, 76-142 Malechowo.

Cel główny projektu:

- Podnoszenie własnej wartości.
- Zapoznanie uczniów z innymi placówkami.
- Metody i zalety spędzania czasu ze sobą.
- Promowanie zdrowego stylu życia.
- Zapobieganie przedwczesnemu używaniu papierosów, alkoholu i zażywania narkotyków, towarzyszącym temu konsekwencjom.
- Budzenie empatii wśród młodzieży
- Uczenie zachowań asertywnych
- Kształcenie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z przemocą.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa im. Noblistów Polskich w Niemicy.

Beneficjenci projektu:

Dzieci przedszkolne

Uczniowie klas I-III

Uczniowie klas IV-VIII.

Partnerzy:

LO Sławno

Liceum Plastyczne Koszalin

Nadleśnictwo Karnieszewice

Rada Rodziców przy SP w Niemicy.

Czas realizacji projektu:

Od 1 października 2020 r. do 30 marca 2021 r.

Projekt: „Mediacje rówieśnicze.”

Wnioskodawca projektu:

Szkoła Podstawowa im. Noblistów Polskich w Niemicy, Niemica 37, 76-142 Malechowo.

Cel główny projektu:

Mediacje rówieśnicze są metodą rozwiązywania konfliktów.

Umiejętność rozwiązywania konfliktów bez udziału dorosłych.

Poszanowanie odmiennych poglądów.

Kształtowanie relacji rówieśniczych i postaw tolerancji.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa im. Noblistów Polskich w Niemicy.

Beneficjenci projektu:

Dzieci przedszkolne

Uczniowie klas I-III

Uczniowie klas IV-VIII.

Partnerzy:

SP Lejkowo

Ośrodek mediacji Koszalin

Rada Rodziców przy SP Niemica

Czas realizacji projektu:

Od 1 września 2020 r. do 31 maja 2021 r.

Projekt: „Kontynuować działania Zespołu, spotkania, treningi i występy zespołów reprezentacji gminy Malechowo.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie Zespołu Nasze Wspomnienia, Ostrowiec 82/1.

Cel główny projektu:

Krzewienie kultury ludowej, promowanie gminy Malechowo

Miejsce realizacji projektu:

Dom Wiejski w Ostrowcu.

Beneficjenci projektu:

Mieszkańcy gminy Malechowo

Partnerzy:

Gmina Malechowo.

Projekt: „Szkoła krytycznego myślenia.”

Wnioskodawca projektu:

Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół im. M. Kopernika w Ostrowcu, Ostrowiec 61, 76-142 Malechowo.

Cel główny projektu:

- Wsparcie naturalnego procesu uczenia się.
- Tworzenie kultury myślenia.
- Przejście od kultury nauczania do kultury uczenia.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa w Ostrowcu.

Beneficjenci projektu:

Uczniowie, nauczyciele, rodzice.

Partnerzy:

Wybrane szkoły podstawowe i przedszkole w Ostrowcu.

Czas realizacji projektu:

Od września 2020 do września 2024.

Projekt: „Mediacje rówieśnicze.”

Wnioskodawca projektu:

Mirosława Turczyn

Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Kazimierza Górskiego w Lejkowie.

Cel główny projektu:

Propagowanie idei mediacji – jako alternatywnego rozwiązywania konfliktów i sporów.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Górskiego w Lejkowie.

Beneficjenci projektu:

- mediatorzy rówieśniczy -15 uczniów
- koordynatorzy mediacji – 7 nauczycieli, tym dyrektor szkoły
- uczniowie korzystający z mediacji – ok. 50 uczniów

Czas realizacji projektu:

Trzy lata szkolne: 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023.

Pedagog szkolny: Anita Zalewska-Prylewska.

Projekt: Kontynuacja projektu „Teatr na wsi – nasze wspólne dziecko.”

Wnioskodawca projektu:

Koło Gospodyń Wiejskich w Przystawach, Przystawy 33a.

Cel główny projektu:

Planujemy kontynuować, rozwijać działalność grupy teatralnej, która powstała w trakcie realizacji projektu.

Miejsce realizacji projektu:

Świetlica wiejska w Przystawach.

Beneficjenci projektu:

KGW w Przystawach, mieszkańcy Przystaw oraz mieszkańcy gminy.

Partnerzy:

UG w Malechowie, lokalni przedsiębiorcy.

Czas realizacji projektu:

Od 2021 roku.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Malechowo na lata 2021-2026 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS TABEL I WYKRESÓW**Tabele**

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	4
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	4
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019	22
Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019	22
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019	22
Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.	23
Tabela 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	24
Tabela 8. Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2017-2019	25
Tabela 9. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2017-2019	25
Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019	26
Tabela 11. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019	26
Tabela 12. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020	27
Tabela 13. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020	27
Tabela 14. Placówki kultury w gminie w 2019 r.	28
Tabela 15. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.	29
Tabela 16. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2019 r.	30
Tabela 17. Schorzenia pacjentów w wieku 19 i więcej lat korzystających z POZ w gminie w 2019 r.	31
Tabela 18. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2019 r.	32
Tabela 19. Sport i rekreacja w 2019 r. - wykaz adresowy obiektów rekreacyjno - sportowych	33
Tabela 20. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.	37
Tabela 21. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.	38
Tabela 22. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019	38
Tabela 23. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	39
Tabela 24. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.	39
Tabela 25. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	40
Tabela 26. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2017-2019	41
Tabela 27. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019	42
Tabela 28. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019	43
Tabela 29. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019	43
Tabela 30. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019	44
Tabela 31. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019	44
Tabela 32. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019	46
Tabela 33. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 roku	46
Tabela 34. Działalność PCPR- w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019	48
Tabela 35. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie	48
Tabela 36. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy	49
Tabela 37. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019	52
Tabela 38. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019	52
Tabela 39. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia	52
Tabela 40. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019	55
Tabela 41. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019	56
Tabela 42. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie	56

Tabela 43. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019.....	56
Tabela 44. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	56
Tabela 45. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie	57
Tabela 46. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Malechowo w latach 2017-2019.....	59
Tabela 47. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019	61
Tabela 48. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019	62
Tabela 49. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020	67
Tabela 50. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020.....	67
Tabela 51. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019.....	69
Tabela 52. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019	69
Tabela 53. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie specjalistycznych usług opiekuńczych w latach 2017-2019	70
Tabela 54. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017 -2019.....	72
Tabela 55. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019	72
Tabela 56. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy Malechowo w latach 2017-2019.....	73
Tabela 57. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy na lata 2021-2026	104

Wykresy

Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	28
Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?	29
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?	32
Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?	35
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	36
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?	41
Wykres 7. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uciążliwie występują w gminie? ..	50
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	51
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?	51
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?	54
Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?	57
Wykres 12. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	58
Wykres 13. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy?	58
Wykres 14. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	63
Wykres 15. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?	63
Wykres 16. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?	64

Wykres 17. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?	64
Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	74